

**De baptismo infantium. : testimonia veteru[m]
ecclesiasticorum scriptorum, qui intra trecentos circiter annos
a? temporibus apostolorum, hoc est, ab excessu Ioannis
Apostoli, qui fuit annus plus paulo? centesimus a? Christo
nato, floruerunt. : De origine Anabaptisticae sectae, & de
auctoritate consensus Ecclesiae, & catholicae traditionis
praefationes duae ... Adiecta est brevis expositio de
auctoritate consuetudinis vniuersalis baptizandorum
infantium, & varijs ritibus baptismi celebrandi.**

<https://hdl.handle.net/1874/416807>

**Dit boek hoort bij de Collectie Van Buchell
Huybert van Buchell (1513-1599)**

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Wegens onderzoek aan deze collectie is bij deze boeken ook de volledige buitenkant gescand. De hierna volgende scans zijn in volgorde waarop ze getoond worden:

- de rug van het boek
 - de kopsnede
 - de frontsnede
 - de staartsnede
 - het achterplat

**This book is part of the Van Buchell Collection
Huybert van Buchell (1513-1599)**

More information on this collection is available at:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Due to research concerning this collection the outside of these books has been scanned in full. The following scans are, in order of appearance:

- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

29

G. Saffander

Baptismo

Infanti

N.º 60. k.

E oct.

1775

U.B.U.

capitulum

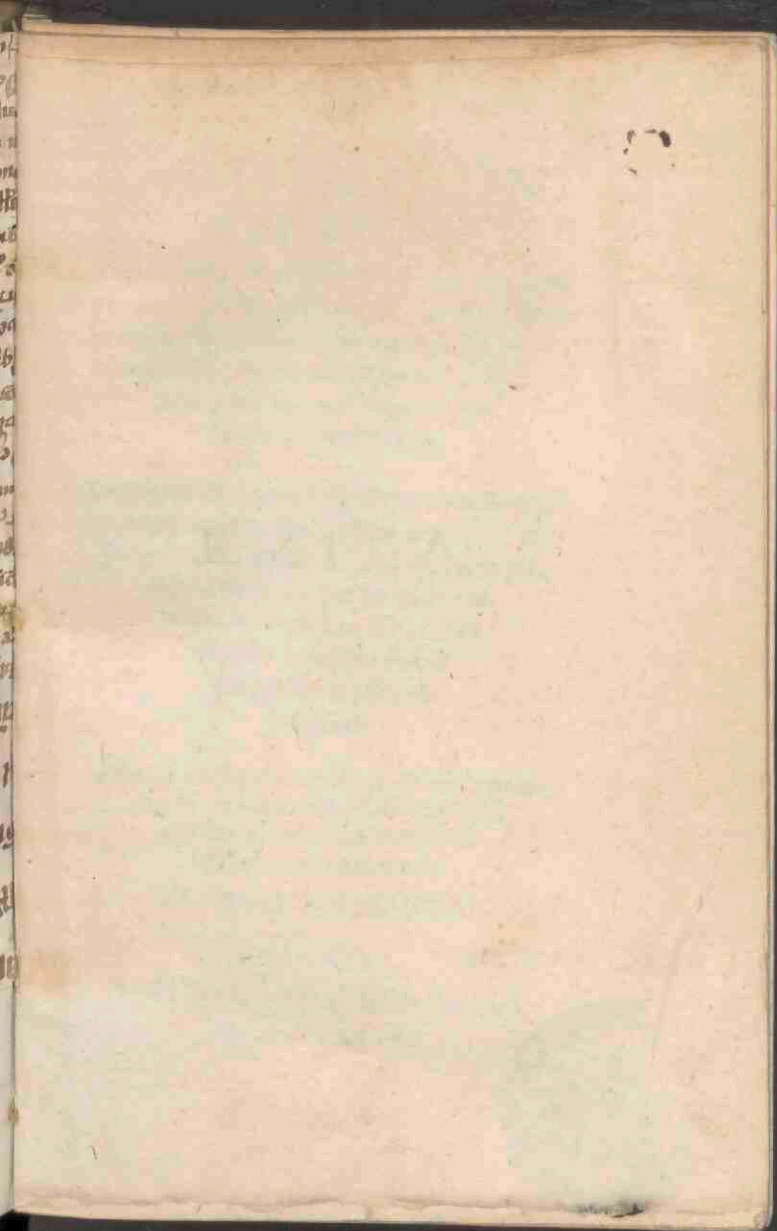
Handwritten marginal notes in a Gothic script, including a large initial 'A' and various lines of text.

Main body of handwritten text in Gothic script, appearing as a list or series of entries, with several lines starting with 'Ad'.

Theologia

Octavo n°. 173.

Large printed text at the bottom of the page, including the word 'Augusti' and 'Augustinus'.

N. 10. A.

DE *E. oct. 173.*

BAPTISMO IN- FANTIVM,

Testimonia veterū Ecclesiasticorum scri-
ptorum, qui intra trecentos circiter annos
à temporibus Apostolorum, hoc est, ab ex-
cessu Ioannis Apostoli, qui fuit annus
plus paulò centesimus à Chri-
sto nato, floruerunt.

*De origine Anabaptistica sectæ, & de auctoritate
consensus Ecclesiæ, & catholice traditionis Præ-
fationes duæ. Altera ad Illustriss. Principem
Iulie, Clivie, &c. Ducem. Altera ad-
uersus Anabaptistas, in qua osten-
ditur hic baptismus diuinis
quoque literis esse con-
sentaneus.*

Adiecta est brevis expositio de auctoritate
consuetudinis vniuersalis baptizan-
dorum infantium, & varijs riti-
bus baptismi celebrandi.

GEORGII CASSANDRI.

COLONIAE,

Apud hæredes Arnoldi Birckmanni.

M. D. LXIII.

DE
BAPTISMO
PARTUM

Trinitatis
in nomine
patris et filii
et spiritus sancti
domini et
vivificantis
et regnantis
cum patre
et filio
in gloria
et maiestate
per omnia
secula
amen

Et ego
baptizo te
in nomine
domini
patris et filii
et spiritus sancti
domini et
vivificantis
et regnantis
cum patre
et filio
in gloria
et maiestate
per omnia
secula
amen

Et ego
baptizo te
in nomine
domini
patris et filii
et spiritus sancti
domini et
vivificantis
et regnantis
cum patre
et filio
in gloria
et maiestate
per omnia
secula
amen

Et ego
baptizo te
in nomine
domini
patris et filii
et spiritus sancti
domini et
vivificantis
et regnantis
cum patre
et filio
in gloria
et maiestate
per omnia
secula
amen

IN TESTIMONIA
veterū, de infantium baptis-
mo, ad Illust. Princ. Guil-
helmum, Iuliæ, Cluiæ,
Montis Ducem, &c.

PRÆFATIO GEORGII
CASSANDRI.

MULTA sunt
in quibus nouum
hoc, & nostra ætate
exortū hominū ge-
nus, quos peruul-
gato iam nomine
anabaptistas voca-
mus, tum ab vniuersa quæ per orbē
est ecclesia, tum ipsi inter se diuisi, &
separati sunt, vnus verò error est, in
quo omnes conspirant, quòd infan-
tes non esse baptizandos existiment,
eumq; qui infantibus adhibetur ba-
ptismum, non esse sacrosanctum ba-
ptisma

PRAEFATIO AD

ptisma Christi, sed prophanum anti-
 christi. Quare adultos tantum qui ba-
 ptismi vim intelligunt, & fidem ipsi
 ore profiteri possunt, baptizari de-
 bere: eos vero qui infantes & igno-
 rantes baptizati sunt, adultos iam &
 intelligentes rebaptizandos, id est,
 ut ipsi falso existimant, vero Christi
 baptismo baptizandos esse ducunt, à
 quo errore nomen inuenerunt, ut pas-
 sim anabaptistæ, & à nonnullis cata-
 baptistæ & parabaptistæ vocitentur.
 Hoc quoque huic errori peculiare est,
 quod cæteri errores quos habet, nec
 paucos nec leues, iam olim ante an-
 nos plus mille, suos inuentores pa-
 tronos & sectatores habuere: hic ve-
 rò quem iam exposuimus, post mille
 demum annos extitit, imò quomo-
 do nunc in hac nostra inferiore Ger-
 mania proponitur, hac nostra ætate
 annis ab hinc circiter quadraginta,
 initium habuit. Illud itaque compertum
 est, quod multum ad liberandos hoc

per-

pernicioso errore homines meritò valere debeat, hanc opinionē infantium baptismum condemnantem, ac baptismi iterationē, adulta demùm ætate exigentem, vniuersæ Christi ecclesię, totis mille & eo amplius annis ignotam fuisse, contrariamq; sententiam, quæ non adultis tantùm, fidem suam profitentibus, sed etiã infantibus Christo in ecclesia oblati, baptismũ in remissionē peccati, cuius ab ipsa vitiata origine rei tenentur, & in adoptionē filiorũ Dei conuenire docet, nõ à paucis seculis excogitatam, non ab aliquot doctoribus & gubernatoribus in aliqua ecclesiæ parte propositam, sed iam inde ab ipsis exordijs ecclesiæ, quatenus patet memoria ecclesiasticorum scriptorum, per omnes totius orbis ecclesias, summo consensu perpetuò creditam, & obseruatam fuisse, ita vt dubiũ esse nõ possit, quin vnà cũ reliqua doctrina Apostolica, hæc quo-

PRAEFATIO AD

que sententia apud ecclesias oēs depo-
 sita, & fideliter cōseruata, atq; ad po-
 steros, ad nostrā vsq; etatē propagata
 sit. Atq; adeò tanta diuinæ auctōrita-
 tis firmitate nixa, tanto perpetuæ &
 vniuersalis ecclesiasticæ consuetudi-
 nis robore firmata habebatur, vt to-
 tis mille annis quibus varijs hæresib.
 afflicta & collisa est ecclesia, nemo he-
 reticus tā perfriētæ frontis extiterit,
 qui hunc infantium baptismū in quæ-
 stionē vocare, nedū dānare sit ausus,
 atq; adeò nulla in controuersia posi-
 tus fuit hic baptismus, vt etiā alijs cō-
 trouersijs explicādis, assumere. Ac
 ne Pelagius quidē, & qui cum sectati
 sunt, Iulianus & Coelestius, quāuis
 ex eorum hæresi, quæ in paruulis ori-
 ginis peccatum non agnoscebat con-
 sequi videbatur, vt omninò, aut non
 baptizandi paruuli, aut superfluè ba-
 ptizari viderentur, tamen horū neu-
 trū eos affirmasse legimus. Quin ipse
 Pelagius cōqueritur, immeritò se ab
 homi-

hominibus infamari, & neget parvulis baptismi Sacramentū. Non itaq; negarunt Pelagiani, baptismū infantibus, moti tum consensu firmissimo totius orbis Christiani, tū religione verborū Christi, nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu, &c. quæ verba cum vniuersa ecclesia, nō aliter q̄ vt totum genus humanum, in quo sunt & paruuli, comprehenderent, intelligi posse videbant. Nondum enim ea audacia homines cœperat, vt diuinæ scripturæ testimonia, præter comunē totius ecclesiæ sensum, suo arbitratu interpretari ausi sint, ne tamē hæc diuina pronuntiatio, prorsus ipsorum hæresi aduersari videretur, regnū Dei à remissione peccatorū separabant, vt dicerent infantibus baptismō opus esse, nō quidē in remissionē peccatorū, quæ nulla habebāt, sed ad regnum Dei consequendū, quod nulli nisi ex aqua & spiritu renato cōceditur. Hac hæresi repressa, nullā de

PRAEFATIO AD

infantiū baptismo cōtrouersia factā legimus, vsq; ad Berengarij ætatem, sub annū à Christo nato millesimum sexagesimū, quo tēpore extitit Berengarius diaconus Andegauensis, cui Guitmundus Auerfanus Episcopus tribuit, quòd inter cæteros errores paruulorū baptismum euerterit, quē tamen errorē in publicum nō produxit, quòd eam blasphemiam, vt Guitmundus loquitur, ne pessimorū quidē hominū aures toleraturas sciret, & in scripturis sacris locū eius erroris tuendi penitūs non videret. Mox tamen hæresis quædam ætate B. Bernardi, per Galliam inualuit, incertæ primū originis & appellatiōis, quantum Manichæorum sobolem fuisse ex consanguinitate in plerisq; doctrinæ colligitur, quæ paulò pòst Catharorum nomen inuenit, cuius præcipuus auctor & propagator fuisse videtur Petrus quidam Brusius, homo Gallus è Narbonēsi puincia, eiusq;
disci-

discipulus Henricus, vnde & Petro-
 brusiani & Henriciani dici cœperūt,
 quæ hæresis prima infantium bapti-
 smū apertè damnauit, & adultis tan-
 tūm baptismum conuenire, & verbis
 docendo, & re ipsa baptizando, per-
 tinaciter asseruit: longè tamē alia ra-
 tione vsi, quàm ij, qui nostra ætate in
 hac nostra inferiori Germania & Bel-
 gica, hunc anabaptismū reuocarunt.
 Nam illi cum baptismo & fide, etiam
 salutem & regnū Dei infantibus ade-
 merunt, quòd ad credentes tantūm
 & baptizatos pertinere censuerunt.
 Hæc enim fuere ipsorum verba, vt à
 Petro Cluniacensi Abbate referun-
 tur. Qui crediderit & baptizatus fue-
 rit, saluus erit. Ex his verbis Domini
 apertè monstratur, nullum, nisi cre-
 diderit & baptizatus fuerit, hoc est,
 nisi Christianam fidem habuerit, &
 baptismum perceperit, posse saluari.
 Nam non alterum horū, sed vtrumq;
 pariter saluat, vnde infantes licèt à

PRAEFATIO AD

vobis baptizentur, quia tñ credere ob-
 stāte etate nō possūt, nequaquā saluan-
 tur. Hi verò cōtrā, qđ antea nunquā au-
 ditū est, oībꝫ infantibꝫ, etiā paganorū
 & p̄fidorū citra vllū oīno mediū, &
 grā symbolū, virtute mortis & passio-
 nis Ch̄ri salutē & regnū cælorū addi-
 cūt. Atq; illa hæresis quīs ad tēpus va-
 luerit, multasq; Galliaē turbas dede-
 rit, tñ ipsa quoq; qđ ad hūc errorē de
 infantū baptismo & adulatorū anaba-
 ptismo pertinet, tandē defecit. Nam
 Valdēsēs, qui alio noīe Picardi dicti,
 quorū adhuc nō exiguæ reliquiæ in
 Moravia & vicinis Bohemiaē locis sū-
 psunt, quīs in Rom. ecclesia multos
 abusus notarūt, quorū grā ab eiꝫ eccle-
 się cōiōne in hūc vsq; diē separāt: ba-
 ptismū tñ infantū vt Euāgelio cōsen-
 taneū & approbāt & vsurpāt, quare
 hic error sopitus iacuit, vsq; ad nrām
 ætatē, cū sub annū dñi 1522. Thomas
 Mūzerꝫ, homo vt res ipsa docuit, pha-
 naticus & seditiosus, primus huiꝫ er-
 roris semina iecit, q̄ postea vehemen

ter adoleuerūt, & multorū incōsiderato dei zelo flagratiū aīos infecerūt, auctorib. potissimū Melchiore quodā Rīck, Baltha. Hoebmaier, Michaële Satelare, donec tādē sub aī. 1532. Melchior quodā Hofmān°, arte pellio, hāc nouā cōtagionē cū alijs quibusdā, nō minus pniciosis errorib. ī Germaniā hāc infer. & Belgicā inuexit, quos errores postea Vbbo quodā Phrisi° Leuardien. & Mēno Simōis, ipse quoq; Phris. plurimū cōfirmarūt & ppagarūt. Cui° Mēnonis iā vita defūcti ptes suscepit Theodoricus Philippi, zelo nō minore, pari eloquētia populari, eruditiōe verò & literarū cognitiōe maiore, q̄ libelli aliquot ab eō his annis pximis editi declarant, vt dolendū sit tātū īgeniū, tot dotib. īstructū, hēresi potius & schismati cōfirmādo, q̄ verę ecclesię instaurādæ seruire, q̄ uis cæteris huius sectæ melior sit, & absurdos nōnullos suorū errores corrigat. Huius quē dixi Mennonis cui nūc hic Theodoric. successit, sectato-

PRÆFATIO AD

res ferè sunt omnes, qui per hæc Belgicæ, & Germaniæ inferioris loca, huic anabaptisticæ hæresi affines apprehenduntur, in quibus magna ex parte pij cuiusdam animi argumenta cernas, qui imperito quodâ zelo incitati, errore potiùs quàm animi malitia à vero diuinarû literarû sensu, & concordia totius ecclesiæ cõsensu descuerûnt, quod ex eo perspici potest, quòd Monasteriensibus & hinc consecutis Batenburgicis furoribus, nouam quandam restitutionem regni Christi, quod in deletione impiorû per vim externam positum sit, meditantibus, acerrimè semper restiterûnt, & in sola cruce regni Christi instaurationè & propagationem cõsistere docuerûnt: quo fit, vt qui huiusmodi sunt, cõmiseratione potiùs & emendatione quàm insectatione & perditione digni videantur. His enim multò magis cõuenire videtur, quod de Manichæis disputas, inquit August.

Quan-

Quanquā Dominus per seruos suos regna subuertat erroris, ipsos tamen homines, in quantum homines sunt, emendandos esse potius quā perdēdos iubet. Et quod de facinorosis Donatistis & Rogatistis idem August. affirmat eos in eo pares esse Iudæis, quod zelum Dei habeant, at non secundum scientiam, exceptis duntaxat ijs, qui animi quadam peruersitate cōtra veritatem etiam sibi notissimam dimittēt, quorum impietas vel ipsam Idolatriam, aduersus quam capitale supplicium erat constitutum, forsitan superat, sed quia eius criminis, utpote quod in animo lateat, facile cōvinci nequeant, ideo omnes leniore seueritate coërceri, quam tamen seueritatem non omnibus, sed turbulentis tantummodo & inquietis adhibendam censet, cum alibi rectè constitutum asserat, ut sine effusione sanguinis, qui verbis non emendantur, aliqua mitissima poena legū coërcantur

Contra Epistolā fundamenti.

Ad Vincetium Rogatistam.

Cōtra Donatistas post collationem.

PRAEFATIO AD

tur inquieti. Atq; vtinā qui atrocio-
re in hocce miseros sunt animo man-
suetudinē, & prudentiam huius fan-
cti viri imitētur, qui in disputatione
aduersus Manichæos (in quorum fal-
so dogmate multos annos rabiosus
& cœcus, vt ipse loquitur errauit)
his verbis est vsus. Illi inquit, in vos
sæuiant, qui nesciunt, cum quo labo-
re verum inueniatur, & quā diffici-
le caueantur errores, illi in vos sæui-
ant, qui nesciunt cum quanta diffi-
cultate sanetur oculus interioris ho-
minis, vt possit intueri solem suum.
Illi in vos sæuiant, qui nesciunt qui-
bus suspirijs & gemitibus fiat, vt ex
quantulacunq; parte possit intelligi
Deus. Sed quæ B. Augustini & vete-
rum ad Augustini vsq; ætatem de hæ-
reticis, & eorum coërtione sententia
fuerit, alio fortassis tempore colle-
ctis, ex ijs auctoribus testimonijs de-
clarabimus.

De origine verò huius anabaptisti-
cæ se-

Cōtra epi-
stolā Fun-
damenti.

tæ sectæ, eiusq; progressu, & quæ ex
 hoc capite môstra quàm varia & ab-
 surda, atq; inter se pugnancia prodie-
 runt, luculentè, copiosè, summaq; cū
 fide scripsit Nicolaus Blesdick, qui
 q̄ aliquâdo huiusmodi errore per im-
 peritiam ætatis deceptus fuerit, eò
 nunc instructior & vehementior est,
 in ijs erroribus refellendis, id quod
 illi cum B. Augustino commune est.
 Hæc autem de exordijs huius sectæ
 eò commemoravi, vt quorum animi
 non prorsus obdurati & obcæcati
 sunt, diligenter huius erroris origi-
 nem considerent, & prudenter ex-
 pendant, quanti periculi sit deser-
 ta vniuersali Christi ecclesia, quæ
 perpetuò iam inde ab ipsis eccle-
 siæ exordijs, infantium baptismum
 comprobauit, in qua tot milia con-
 stantissimorum martyrum, tam in-
 numerabilis cœtus sanctissimorum
 & doctissimorum virorum contine-
 tur, ad nouum quendam cœtum

ex

PRAEFATIO AD

ex nouis & ecclesiae Christi inauditis erroribus conflatum deficere, & nouos errores, specie tantum & colore diuinarum scripturarum obductos, reiecta perpetua totius ecclesiae Christi sententia, vero diuinarum literarum sensu firmata & stabilita complecti.

Quam autem vim habeat haec antiqua, & perpetua omnium ecclesiarum consensus & testificatio ad conuincendos animos etiam eorum, qui ad solam scripturam prouocant, tam antiquis, quam recentibus exemplis demonstrari possit: ita enim quidem inter protestantium principes, de baptismo infantium scriptum reliquit: Vniuersalis, inquit, consensus ecclesiae omnium temporum est testimonium, quod haec ordinatio sit Apostolica: & alio loco, Doctrina, inquit, nulla recipienda est, quae non habeat testimonium veteris & purioris Ecclesiae, cum facile intelligatur necessarium esse, ut vetus ecclesia fidei articulos

titulos oēs habuerit, videlicet quic-
 quid ad salutem est necessarium, Et
 alius quispiam ex eorū numero qui
 Euangelici dicuntur, aduersus anaba-
 ptistas disputans, etiam si nullam, in-
 quit, habeam scripturam in hoc ne-
 gotio, tamen multo malim veterum
 laudatorum scriptorum testimoniū,
 & concordem primæ ecclesiæ Chri-
 sti consensionem sequi, qui tam pro-
 pe apostolica tēpora vixerunt, quàm
 vt ijs credam, qui nobis sine scriptu-
 ris contrarium persuadere nituntur.
 Quantum verò ad pios animos etiā
 errore deceptos commouendū, hæc
 antiqua & perpetua cōsensio valeat,
 nuper exemplo didicimus, cūm qui-
 dam inter professores & doctores hu-
 ius erroris eximius, qui huius erroris
 causa in arce Cliuorum captiuus te-
 nebatur, exposita sibi tam concordī
 sententia omnium veterum, qui vno
 ore hanc consuetudinem paruulos
 baptizandi in ecclesia, iam inde ab

PRAEFATIO AD

Apostolicis temporibus obseruatam
 affirmant, ingenuè confessus est, se
 hunc tantum ecclesiarum cōsensum
 magnifacere, seq; hac tam concordī
 veterum ecclesiasticorum scriptorū
 consensione plurimū cominueri.
 Quapropter si idoneis ex antiquis
 scriptoribus adductis testimonijs p-
 bari possit, hanc cōsuetudinē esse A-
 postolicā & diuinis literis consenta-
 neā, nequaquā se tam pertinacē & im-
 probū esse, qui hunc tam antiquum,
 tam firmū, tā constantē, tot insigniū
 in ecclesia Christi virorū consensum
 reijcere & aspernari, totiusq; eccle-
 siae Christi iudicio & auctoritati ob-
 luctari velit: praesertim si ij auctores
 adducantur, qui Apostolicis tempo-
 ribus p-ximè successerūt, summaq; do-
 ctrina & sanctimonia excelluerunt,
 atq; in eo cœtu fuerunt, atque adeò
 praesuerunt, cui veræ ecclesiae Christi
 nomen, nemo detrahare & adimere
 ausit, quare impensè huiusmodi testi-
 monia

monia sibi exhiberi postulauit, quibus inspectis, & qua pollebat ingenij perspicacitate diligenter exploratis, opinionē suā ex prauo & priuato scripturæ intellectu hauit, cū vniuersali hac & perpetua totius ecclesiæ sententia haud difficulter commutauit, vsque eò, vt hunc errorem cum nonnullis alijs in æde sacra eiusdem oppidi Cliuorum, frequentissima populi concione damnauerit. Quod in hoc homine eò facilius accidit, quòd præter eximiam scientiam literarum sacrarum, quomodo ab hoc hominum genere scripturæ tractantur, tribus insignibus dotibus, ad suscipiendam veram doctrinam & errorē deponendum animum præparantibus præditus videbatur. Erat enim in eo quātum humano iudicio perspicere licuit, donū quoddā timoris Dñi, & reuerentię erga diuinas literas, quo factū est vt solo zelo veritatis in hūc errorem deueniret: erat etiā donū iudicij

PRAEFATIO AD

& discretionis, quo efficiebatur, vt argumentorum & conclusionum vim quæ tum ad veritatem declarandam, tum errorem refellendum adferebantur, facile perspexerit & cõprehenderit. Erat præterea donū modestiæ & lenitatis, quod effecit vt auditæ & cõprehensæ veritati pertinaciter nõ restiterit. Quæ dotes quod in vulgo huius sectæ ferè desiderentur, excepto quodam imperito zelo, fit vt horum hominum ab infixis penitus animo erroribus, ad veram de rebus diuinis sententiam conuersio difficillima imò penè impossibilis reddatur, quod omni meliori doctrinæ, præter eam qua semel imbutus est animus, aditus ad illos interclusus fit. Hæc autem res quàm breuiter modo commemorauī, occasionē dedit hæc vetera testimonia colligēdi, quæ oīa intra trecentesimū ferè ab Apostolicis temporibus annum concluduntur, exordio factō ab Irenæo, qui septua-

septuagesimo circiter anno ab excessu B. Ioannis Apostoli, in quo Apostolica tempora desierunt, in ecclesia Christi floruit. Primus quidem locus debebatur Dionysio, qui si Arcopagita ille est, Apostolorum synchronus fuit, utpote Apostoli Pauli discipulus, sed quia de eo inter doctos ambigitur, Origeni illum subieci, ijs concedens, qui illum Clemente Alexandrino posteriorem fuisse suspicatur. Cum autem haec testimonia à nonnullis expeterentur, visum fuit non abs re fore, si in publicum ederetur. Quod ut maiore aliquo cum fructu fieret, statui dum aliquantum quietis & respirationis à sequissimo carnifice diuinitus mihi appposito conceditur, ex commentarijs illis quae tumultuariè de hac anabaptismi quaestione confeceram, de auctoritate huius ecclesiastici consensus quaedam praefari, quae pro tempore his testimonijs apponentur, donec reliqua quae ex sacris li

PRAEFA AD. DVC. IVL. CLI.

literis demonstrationē, & cōtrariarū
rationū confutationem cōtinent, in
ordinem aliquem redigere conceda
tur. Porrò hæc quàmuis exigua sint,
tuo nomini Illustris. Princeps inscri
benda & dedicanda putauī, tum ꝓ
hæc opella colligendorum horū te
stimoniorum T. C. iussu mandatoq;
suscepta sit, tum quòd inter reliquas
curas, quas prouincijs tibi diuinitus
commendatis administrandis impen
dis, ea vel præcipua sit, vt populū tibi
commissum, in vera synceraq; ortho
doxæ religionis professione conti
neas, & ab omnium errorum, tū præ
cipuè huius anabaptisticæ pestis, quæ
modò passim perniciosè grassatur,
contagione conserues. Quod tuum
studium Deum Opt. Max. precor, vt
veris & aptis consilijs, quibus horum
errorum causæ ab ecclesijs &
prouincijs tuis remoueri pos
sint, suppeditandis be
nignè ꝓsequatur.

DE

DE AVCTORI-
tate consensus Ecclesiæ &
Catholicæ traditionis, ad-
uersus Anabaptistas.
G. Cassandri.

AGNAM esse an-
tiquitatis & perpe-
tuæ vniuersalisque
traditionis & con-
sensus auctoritatē
& vim, etiam apud
nouorum, & in ec-
clesia CHRISTI in auditorum do-
gmatum inuentores & defensores
vel hinc perspici potest, quòd qui-
dam dum eam vim sentirent & at-
tenderent: quantumque apud pios
& non prorsus obduratos animos va-
lere possit prospicerent, conati sunt
initio originem baptismi infantium
ad aliquem Pōtificum Romanorum

PRAEFATIO ADVER.

referre, vt receptam hanc infantium baptizandorum consuetudinem, nō Apostolici instituti, sed humani & Papistici, vt loquuntur, commenti esse, rudibus & ignorantibus persuaderent. Verūm his prudentior & diligentior Menno, quum ex idoneis scriptoribus, nil tale commonstrari posse animaduerneret, coactus est ingenuè fateri, iam inde ab Apostolicis temporibus baptismū infantium vsurpatum fuisse, ac paulatim inualuisse, verūm huius rei auctores facit Pseudapostolos & falsos doctores, qui iustitiam & salutem in externis ceremonijs collocarunt. Id verò quàm sit friuolum ac ridiculum, facile apparet. Neque enim fieri potuit, vt doctrina & consuetudo Euāgelicis præceptis, & Apostolicis institutis, tam aduersa, statim vniuersas per vniuersum orbem ecclesias occuparet, & veritatem Euangelicam, in vsu tanti & præcipui mysterij, hac Antichristiana

na

na profanatione corrūperet, id quod promissioni Christi prorsus aduersatur, qui portas inferorum non præualituras aduersus ecclesiã affirmavit, seq; ecclesiæ suæ in finem vsq; seculi adfuturum recepit. Fuere quidem etiam Apostolicis temporibus Pseu-
dopostoli, & continuo post eorum tempora, impij falsiq; doctores, qui falsæ & impiæ doctrinæ semina passim in agro ecclesiæ ab Apostolis generosa semente verbi Dei ex culto intersperferunt, sed hæc ab Apostolis & Apostolicis viris statim animaduersa, summoq; studio repressa & elisa fuerunt, quod de antiquissimis hæresibus Simonis, Menãdri, Cerinthi, Ebionis, Valétini, Basilidis, Marcionis, manifestum est. Quorum furoribus si hic baptismus infantium, vt vult Mëno, annumerãdus esset, certè vnã cum illis, suos reprehēsores & oppugnatores, viros Apostolicos & ecclesias Apostolicas habuisset. Huic fa-

PRAEFATIO ADVER.

natico commento, pulchrè ante annos mille trecentos occurrit Tertullianus aduersus absurdissimos hæreticos, auctoritati ecclesiarum, iam tū detrahentes disputans. Agè, inquit, nunc omnes ecclesiæ errauerint, deceptus sit & Apostolus de testimonio reddèdo quibusdam, nullam respexerit Spiritus sanctus, vti eam in veritatem deduceret, ad hoc missus à Christo, ad hoc postulatus de Patre, vt esset doctor veritatis, neglexerit officium, Dei villicus, Christi vicarius, sinens ecclesias aliter interim intelligere, aliter credere quàm ipse per Apostolos prædicabat, ecquid verisimile est, vt tot ac tantæ in vnâ fidem errauerint, nullus inter multos euentus est vnus exitus, variasse debuerat error doctrinæ ecclesiarum, cæterùm quod apud multos vnū inuenitur, non est erratum sed traditū, hæctenus Tertullianus. Quòd si rectè à Tertulliano dictū est, qd' apud omnes

ANABAPTIST.

omnes vnum est, non esse erratum
sed traditum, cōficitur sanè hanc de
baptismo paruulorū sentētiam, cūm
apud omnes ecclesias vna sit, nō er-
rori, sed traditioni adscribēdam. Idē
verò hic Menno de Catholicis Pædo-
baptistis, vt vocat, acutè quidē & for-
titer vt sibi videtur, hunc in modum
colligit: si habuissent, inquit, verbū
Dei, vno calamo scripsissent, & vno
ore loquuti fuissent omnes, ex quo
consequi vult cūm pugnātia inter se
de paruulorum baptismo scripserint,
verbo illos diuino destitui. Hoc sig-
nificare videt, q̄ alij infantibus, etiā
citra baptismum salutē tribuunt, alij
salutem infantium baptismo adiun-
gunt, alij baptismi antecedētem cau-
sam in fide propria, alij in promissio-
ne & pacto cum fidelibus parenti-
bus inito, alij verò in offerentium
fide, quæ est ecclesiæ, constituunt.
At id quàmuis in scriptores quos-
dam huius ætatis, qui de possessione
Catho-

PRAEFATIO ADVER.

Catholicæ ecclesiæ inter se contendunt, conueniat, in illos certè antiquos & probatissimos scriptores, quorum hîc testimonia pducimus, minimè quadrat, quare hæc ipsa Mennonis ratiocinatio, nostrum institutū cōfirmat. Libèter enim hanc ratiocinationē admittimus, si veteres Pædobaptismi assertores, habuerūt verbum Dei, vno calamo scripserunt, & vno ore locuti sunt oēs, ex quo verisimè cōcludimus, veteres oēs ecclesiastici & Orthodoxi scriptores vno calamo scripserunt, & vno ore locuti sunt de baptismo paruulorū, habuerūt igitur verbū Dei: nā veteres illi, quorū hîc testimonia exhibemus, nō solū grauissimo testimonio hanc consuetudinē baptizandi infantes Apostolicæ traditionis esse cōfirmarunt, verū etiā iisdē oēs rationibus & argumentis ex Prophetis, Euangelicis, & Apostolicis literis ductis vtuntur, videlicet infantes originalis peccati

ANABAPTIST.

cati contagione vitiatos, peccati & mortis reos teneri, à quo nisi per aquam & spiritum renati purgentur, & sanguine Christi, qui per baptismum efficax est, abluantur, à societate corporis Christi, & ingressu regni cælestis excludi. Stultè igitur & temerè Menno iste Catholicis obijcit, quòd contraria scripserint de sacramento baptismatis paruulorum, ex quo concludere vult, non esse baptismum illum ex Spiritu sancto, quæ ratiocinatio si valet, certè hæc improbatio Pædobaptismi à Spiritu sancto non est. Alij enim qui Balthazarè & Satelarium sequuntur, quos Zuitzeranos siue Helueticos vocant, ideo paruulos baptizandos negant, quòd de salute eorum nihil certi ex sacris literis statui possit. Quod verò legitur talium esse regnum cælorum, ad paruulos spiritu non ætate referunt. Quapropter cùm fides illis ad salutem tribui nequeat, neque baptismū
qui

PRAEFATIO ADVER.

qui sine fide inanis est, illis tribui iure posse, cum scriptum sit: Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit, &c. Alij verò qui Vbbonè & Mè nonè sectantur, oĩbus infantib⁹ etiã paganorũ, citra vllũ mediũ aut vllas ceremonias, immunitatẽ peccati, & regnũ cæleste attribuunt, virtute p̄missionis illis factæ à Christo apud Matthæũ: Sinite paruulos venire ad me, ipsorũ est enim regnũ cælorum, quare frustrã illos in remissionẽ peccatorũ baptizari, quæ nulla habeãt, vt qui ab originis vitio per sanguinẽ Christi abluti sint, quanq̄ non oēs in ea sententia cõueniãt, & eius auctores hãc promissionẽ salutis infantĩũ, ad semẽ rãtũm Christianũ initiõ re-
 tulcrunt. Qui verò primi annis ab hinc circiter 400. hui⁹ erroris auctores fuerũt, hac rationẽ baptismũ infantĩũ improbasse videntur, q̄ sine fide & charitate nemo remissionẽ peccatorũ, & salutẽ consequi possit, quibus

Vide Epist.
 Petri venerab. Abb.
 Cluniac.
 contra hæresim Petrobrusianorum, &

ANABAPTIST.

bus cū infantes careāt, eos in remissionē peccatorū & vitā eternā baptizari nefas esse. Cū igitur hi Pædobaptismi improbatores, cōtrarijs inter se & pugnantibus rationibus vtātur, cōficitur sanè vel ipsius Mēnonis testimonio, q̄ illorū doctrina nō spiritū veritatis, sed spiritū mendacij habeat auctorē. Quāq̄ hæc ratio, qua Menno vtitur, si penitūs inspiciatur, firma nō est, nō enim consequēs est, vt si falsæ & pugnātes rationes, ad aliquid probandū adhibeantur, falsum quoq; sit quod inde cōcluditur, potest enim aliquid esse verū, etiā si in eo probando, falsis aliqui & pugnantibus rationibus vtantur, est enim notū axioma illud Dialecticorū, ex falsis verum sequi. Inane verò & friuolū est, quòd nonnulli ad eleuandam horum testimoniorum quæ in scriptis veterum extant, auctoritatē adferre solent, veteres illos ecclesiasticos scriptores in scripturarum quarundam explicatione, & dogmatū assertionē

decretalē
 Innocent.
 tert. Tit. de
 baptismo
 & eius esse
 etu.

PRAEFATIO ADVER.

à vero aberrasse. Nā primū si quis huiusmodi error in aliquo reperiāt, is nequaquam omnibus communis est, sed ab alijs statim deprehensus, reprehēsus & correctus legitur. Deinde in scripturis veterum, hoc discrimen obseruandum est: Alia enim priuatim opinionem aliquam probabilitate rationū animo impressam explicāt: alia testimonium publicæ receptæq; in vniuersa ecclesia sententiæ, vel consuetudinis continent: in illis falsi humanæ infirmitatis est, hic verò falsum aliquid admittere improbi est atq; mendacis. Quòd si hoc publicum testimonium falsum esse dicamus, sequetur quod est absurdissimū, veteres illos omnes ecclesiarum præfectos & doctores, per vniuersum orbem Christianum, falsos esse testes Apostolicæ doctrinæ & traditionis, quorum pleriq; Apostolicis temporibus vicini fuerunt, & traditionem Apostolicam per manus posteris tradide-

ANABAPTIST.

diderunt. Item sequetur doctissimos illos eisdemq; sanctissimos viros, aut per negligentiam & inscitiam ignorasse vim diuinarum literarum & Apostolicæ doctrinæ, aut eam per malitiam suppressisse & deprauasse. Ad hæc in huiusmodi publico testimonio, si vniuersæ ecclesiæ auctoritatē, labi posse putemus etiam ipsarū scripturarum, quas non nisi cōmendante & testificāte vniuersa ecclesia accepimus, vacillabit auctoritas, aut si credimus huic vniuersali ecclesiæ hanc scripturam veram & Apostolicā esse testificanti, cur non credimus eidem hanc doctrinam & cōsuetudinē tingendi infantes Apostolicam esse confirmāti. Quis igitur non videat, quantæ impietatis & absurditatis sit, ecclesiam Christi, quæ est domus Dei, fundamentum & basis veritatis, existimare hactenus, mox ab ipsis Apostolorum temporibus, verum & legitimum baptismi vsum ignorauisse, imò

C bap-
tis-

PRÆFATIO ADVER.

baptismum Christi concedendo infantibus prophanasse, ac nongentis iam propemodum annis, quo tēpore per vniuersum orbē Christianū, non alij ferè q̄ infantes baptizati sunt, nul lū in toto orbe, Christi mysterijs, sed Antichristi præstigijs initiatū fuisse, ac cum Christi baptismo fidem quoque veram & ecclesiam Christi interiisse. Quæ igitur insania est, relictis & contēptis antiquissimis illis & sanctissimis, per vniuersum orbem Christianum diuinarum literarum interpretibus, qui doctrinam ab Apostolis acceptā & apud se depositā, fideliter dispensarūt nuper natos doctores, nouā & in ecclesia Christi inauditā doctrinā adferentes, sequi? At dicent se non auctoritate istorū nouorū doctorū, sed auctoritate diuinarū literarū, quā illi clarissimā opponūt, commoueri. Quid igitur, an verisimile est priscos illos patres, sanctissimos & eruditissimos viros, qui mox Apo-
stoli-

ANABAPTIST.

stolica tempora consecuti sunt, falsos esse testes Apostolicæ doctrinæ, aut diuinarum literarum vim & Apostolicæ traditionis regulâ vel ignorasse vel corrupisse; nouis verò istis doctoribus, nec vitæ sanctitate, nec eruditionis sublimitate, illis vlla ex parte cõferedis, sed plerisq; inauditarû & absurdissimarû opinionum in ecclesia, & nonnullis etiã atrociû tumultuum in republica auctoribus, tandẽ post mille quingentos annos, veritatẽ Apostolicæ doctrinæ, tanq̃ nouis Apostolis esse patefactã. Quãtò verò aptius, q̃ à Tertul. aduersus hæreticos sui temporis dicta sunt, nostræ ætatis hæreticis accõmodantur? cū enim dixisset. Ceterû qđ apud multos vnum inuenitur, nõ est erratû, sed traditû, cõtinuò subijcit. Audeat ergo, inquit, aliquis dicere illos errasse qui tradiderunt. Quoquo modo sit erratum, tãdiu utiq; regnauit error, quandiu istę hæreses nõ erãt, alioq; Petrobrusiã.

PRAEFATIO ADVER.

Henricianos, Zuitzeranos, Hofman-
nicos, Vbbitas, Mennonitas, liberan-
da veritas expectabat. Interea perpe-
ram euangelizabatur, perperam cre-
debatur, tot millia millium perperā
tineta, tot opera fidei perperam ad-
ministrata, tot virtutes, tot charisma-
ta perperam operata, tot sacerdotia,
tot ministeria perperam funeta, tot
deniq; martyria perperā coronata.
Oportuna quoq; huic loco videntur
verba Petri venerabilis Abbatis Clu-
niacensis, quibus Petrobrufianis &
Henricianis, primis damnādi paruu-
lorum baptifmi auctōribus iuftiffima
exclamatione respondet: Itāne, in-
quit, defpuere prāterita fecula, vt
tot millibus paruulorum per mille &
eò amplius annos illuforium bap-
tifma tribuerent, & à Chriftri tempori-
bus vſq; ad vos, nō veros ei Chrif-
tianos, ſed phantaſticos crearent? Sicci-
ne cœcatus eſt orbis terrarum? tan-
taq; hucusque caligine inuolutus? vt
ad

ANABAPTIST.

ad aperiendos oculos suos, & ad tam diurnam noctem illustrandā, post tot Patres, Martyres, Pontifices, & vniuersarum ecclesiarum Principes, vos tandiu expectarit? & ad corrigendum longum errorem suum Petrum de Bruis & Henricum eius asseclam, velut Apostolos nouissimos elegerit? &c.

Cùm autem hanc multitudinem in hanc Catholicam sententiam consentientium proferimus, solēt illi sibi de paucitate blandiri, eo noīe, quòd Christus suos pusillū gregem appellet, & paucos angustam eam portam quæ ducat ad vitam, ingressuros affirmet. Atqui hæc non eò pertinent, quod Christus Euāgelij prædicationem intra angulum aliquem orbis, intra paucos concludi, & post mille demùm & quingentos annos paucis quibusdā, ab vniuersali & perpetuæ ecclesiæ consensu se diuellentibus, & inter se acerrimè dissidentibus pate-

PRAEFATIO ADVER.

fieri voluerit. Quum potius Christus Euangelium suum omnibus qui sunt per vniuersum orbem, gentibus annuntiari mandauerit, omnesq; gentes ad communionem Euangelij vocari, ecclesiamque suam per omnes terræ fines proferri, & ad seculi vsq; consummationem propagari & conseruari voluerit, sed quod in eo ipso coetu vocatorum, & Christi Sacramentis initiatorum, quorum nō exiguus numerus semper fuit & futurus est, pauci fuerint & futuri sint, qui Euangelium Christi quod verbis & Sacramentorum symbolis profitentur, sincera erga Deū fide, & ardente in proximum charitate, totiusque vitæ nouitate & integritate sint præstaturi, quod à Christo significatū est, cum inquit: Multos esse vocatos, paucos electos. Manet igitur paucitas illa (vt aduersus Faustum Manichæum rectè differit Augustinus) quam paucitatem Dominus præcipuè com-

men-

ANABAPTIST.

mendat, in ingenti atque innumera-
 bili multitudine toto orbe diffusa,
 quæ Catholicam constituit ecclesiã.
 Ac ne quis hac auctoritate ecclesia-
 sticæ consensionis & traditionis ob-
 iecta, à diuinis literis se auocari pu-
 tet, intelligat in ista auctoritate eccle-
 siæ, etiam auctoritatem diuinarum li-
 terarum contineri, nam quod de ba-
 ptismo non iterando, eorum qui ex
 hæresi venerât, dicebat Augustinus,
 idem de paruulorum baptismo dici
 potest, Sequimur, inquit, sanè nos in
 hac re etiam *Canonicarum auctori-*
Lib. I. cõt.
Cresc. Grã
mat. ca. 31.
 tatem certissimam scripturarũ, cum
 hoc facimus, quod vniuersæ iam pla-
 cuit ecclesiæ, quam ipsarũ scripturarũ
 cõmendat auctoritas. Idẽ de hoc eo-
 dẽ baptismo paruulorũ aduersus Do-
 natistas, in obseruatione vniuersæ ec-
 clesiæ auctoritatem Apostolicam in-
 esse confirmat, quod vniuersa, in-
 quit, tenet ecclesia, nec Concilij in-
 stitutum, sed semper retentum est,

PRÆFATIO ADVER.

De baptis-
mo contra
Donatist.
lib. 4.

non nisi auctoritate Apostolica tra-
ditum rectissimè creditur . Atq; hæc
ita dicta sint ac si hæc ipsa antiquita-
tis testimonia omni diuinarum scri-
pturarum præsidio destituantur, ve-
rùm hæc longè aliter se habere de-
monstrabimus . Nã Augustinus cùm
ex traditione vniuersę ecclesię paruu-
los, qui nõdum vel corde credere ad
iustitiam, vel ore cõfiteri ad salutem
possunt, non inaniter tamẽ baptizari
asserat, quærenti diuinam auctorida-
tem, quàmuis meritò vniuersalis ec-
clesiæ obseruatio sufficiat, circumci-
sionis exemplum proponit, vt ex qua
veraciter cõijci possit, quid valeat in
paruulis baptismi Sacramētum, nam
quàmuis priusquam circumcisionem
acciperet, iustificatus sit Abrahã, qui
iam corde crediderat, tamen infantẽ
masculum octauo die circūcidit , qui
nondum corde credere poterat . Si
quis autem ampliorem diuinarũ lite-
rarum auctoritatẽ requirat, eã quo-
que

ANABAPTIST.

que in his testimonijs paratam inueniet, namq; scriptores hij, nō sola hac vniuersali consuetudine, quod tamē satis esse debuerat, sed etiam diuinarum literarum aptis consentaneisq; testimonijs nituntur, quarum veram interpretationem & intelligentiam continent, in qua intelligētia omne diuinarum literarum robur cōsistit, neq; enim in dogmatū deceptatione, scripturæ diuinę verba, quæ parti vtriq; dissentienti & litiganti, cōmunia esse possunt, sed intelligētia, quæ tanquam mens & animus est ipsius scripturæ, quæri & adhiberi debet, quæ intelligētia, vt rectè à veteribus dicitur, in ijs potissimū quæ ad regulam fidei pertinēt, ex antiqua perpetuaq; priscorum & sanctorum patrum consensione, & vniuersali traditione petenda est. Porro rationes è diuinis literis ductæ, quibus iam olim ecclesia Christi, & qui in ea exceluerunt prisci sanctique doctores vsi

PRAEFATIO ADVER.

fuere, huiusmodi sunt.

I
Propositi-
o.
Iob. 14.
Psal. 50.
Ioann. 3.
Roma. 5.
Ephe. 2.
Galat. 3.

Infantes omnes ex Adam vitiosa
 traduce propagatos reos esse pecca-
 ti, mortis, iræ, atque damnationis, id
 quod his scripturæ locis probatur.
 Iob. 14. Nemo mundus à sordibus, e-
 tiã si vnus diei fuerit vita eius. Psal.
 50. In iniquitate conceptus sum, & in
 peccatis cõcepit me mater mea. Ioã.
 3. Quod natum est ex carne, caro est.
 Per vnũ hominem peccatũ intrauit
 in mundum, & per peccatum mors.
 Per vnus delictũ in oēs hoïes in con-
 demnationem, Erasmus oēs natura fi-
 lij iræ. Conclufit scriptura omnia sub
 peccatum, in quibus generalibus sen-
 tentijs includuntur etiam infantes.

2

Infantes saluari non posse, nisi ab
 illo peccato mudentur, & à morte
 quam ex priore carnali natiuitate in-
 currerunt, regeneratione spirituali
 in nouam vitam restituantur ab ira
 Dei, per intercessionem Christi re-
 concilientur, à seruitute & damna-
 tione

ANABAPTIST.

tione æterna, precio sanguinis Christi redimantur & liberentur. Huc faciunt omnia testimonia scripturæ, quæ omnes, qui sub peccato, morte, & damnatione tenentur, per gratiam Dei, & meritum passionis & mortis Christi, iustificari, viuificari, & redimi testantur. Sicut per vnus delictum in omnes homines in condemnationem, sic & per vnus iustitiam in omnes homines in iustificationem vitæ. Omnes peccauerunt & destituuntur gloria Dei, iustificantur autem gratis per gratiam ipsius, per redemptionem quæ in Christo Iesu, &c.

Roman. 5.

Roman. 3.

Sicut in Adam omnes moriuntur, ita in Christo omnes viuificabuntur. Item vt per gratiam Dei pro oibus gustaret mortem. Si vnus pro omnibus mortuus est, ergo oes mortui sunt, & pro oibus mortuus est Chrs, Esai. 53. Verè languores nostros ipse tulit, vulneratus est ppter iniquitates nostras, posuit

1. Corin. 15

Hebræ. 2.

2. Cor. 5

PRAEFATIO ADVER.

posuit Dominus in eo iniquitates
omnium nostrum.

3

Hanc iustitiam & salutem, quæ in
remissione peccatorum per sanguinẽ
Christi cõsistit, etiã ad infantes per-
tinere, nec à societate corporis Chri-
sti & adoptione filiorum, ac regni cæ-
lestis consortio infantes excludi, ne-
que à pacto Dei, & prõmissione gra-
tiæ infantes esse alienos, id quod ma-
nifestè probatur ex verbis Domini

Gene. 17.

ad Abraham. Ego sum Deus tuus, &
Deus feminis tui, in quo semine
etiam infantes intelliguntur. Idem
cõfirmatur ex eo quod Christus di-

Matth. 19.

scipulis inquit. Sinite paruulos veni-
re ad me, talium est enim regnum cæ-
lorum, quos etiã infantulos sibi obla-
tos, complexu & benedictione dig-
natus est.

4

Non pactum modò & societatem
populi Dei ad infantes pertinere, sed
etiam eius pacti & societatis signum,

Gene. 17.

id quod circumcisionis Sacramentũ,
etiam

ANABAPTIST.

etiam infantibus adhibitum, certò declarat.

Non remissionem modò peccatorum, quæ est pactum noui testamenti, sed etiam eius pacti signū, hoc est, baptismum ad infantes pertinere, est enim baptismus signum, imò mediū & organum, quo remissio peccatorū, adoptio, redemptio & regeneratio, ex Christi instituto & mandato confertur, vt patet ex his locis. Nisi quis Ioan. 3.
 natus fuerit ex aqua & spiritu, nō in- Ad Tit. 3.
 trabit in regnum Dei. Saluos nos fecit per lauacrū regenerationis ac renouationis Spiritus sancti. In vno spi I. Cor. 2.
 ritu omnes nos in vnum corpus baptizati sumus, in quibus generalibus sententijs, non minùs infantes comprehendūtur, quàm in reliquis, quibus peccato & morti obnoxij esse cōuincuntur. Certè sententia illa Christi quanq̃ ad Nicodemum priuatim pronunciata, semper ab omnibus vt generalis quædam definitio, vt Ter-
 tullia-

PRÆFATIO ADVER.

tullianus, seu constitutio, vt Ambrosius loquitur, habita est, quæ vniuersum genus humanum, carnali natiuitate peccato & morti addictum, ad vitam æternam, & regnum Dei consequendū, noua & spiritali natiuitate, quæ per aquā & spiritū fiat, opus esse pronunciat. ¶ Cū igitur infantes rei sint peccati & mortis, & ab illo peccato & morte, nisi remissione peccatorū, & noua ac spiritali regeneratione liberari nō possint, & à promissione salutis & regni dei, atq; huius promissionis signo alieni non sint, consequitur sanè in hoc nouo Testamēto, baptismū in remissionē peccatorū & societate corporis Christi, etiā infantibus conuenire, vt q̄ à Christo institutus sit, vt sit huius remissionis, regenerationis, & adoptiōis, & symbolū & instrumentū. ¶ Neq; verò ignota fuerunt ecclesiæ, & priscis ecclesię patribus, Euāgelicæ & Apostolicæ scripturæ loca, in quibus pœnitentia & fides

ANABAPTIST.

fides ac vitæ nouitas, vnà cum baptis-
mo requiri videntur. Sciebant enim
p̄robè hæc ad adultos, quibus hæc do-
ctrina primùm annūcianda est, quiq;
eā sibi liberisq; suis amplecti possunt,
esse referenda. Quod nō minùs in ve-
teri illo testamento fiebat, passim em̄
ab illo populo vnà cū circumcissione
exigitur vt obseruent mandata Dei,
custodiant viā Dñi, & imprimis vt cir-
cūcidant præputiū cordis sui, quod
circumcissionis Sacramēto significa-
batur, q̄ quīs per ætatē nōdū præsta-
re poterāt, nō tamē à societate popu-
li Dei & signo, quo ea societas sancie-
batur, excludebātur infantes. Ita ne-
que nunc à gratia noui Testamēti &
societate corporis Ch̄ri, atq; huius gra-
tię signo ac Sacramēto quod est Bap-
tismus, infantes arceri posse. Nāq; hīc
vt tūc ita nunc quoq; loco pœniten-
tię & fidei, parētū & offerētū obedi-
entiā & fidem infantibus imputari:
hoc quoq; circūcissioni & baptismo,
com-

PRAEFATIO ADVER. ANABAPT.
communem esse intelligebāt, quod
cū vtrunq; signū sit rei spiritualis,
quæ à solis adultis, præstari possit, ta-
men rem ipsam in vtroq; Sacramen-
to aliquando ipsum signum præce-
dere, aliquando verò rem ipsam se-
qui, illius exemplum in Abraham, &
Cornelio huius in Isaaco, & infanti-
bus baptizatis spectari docet Augu-
stinus. Hæc est breuiter comprehen-
sa ecclesiæ Catholicæ priscorumque
patrum, antiqua, perpetua & cōcors
doctrina, diuinarum literarum au-
thoritate confirmata, vt ex
ijs quæ modò subij-
cimus testimo-
nijs appa-
ret.

TESTI-

TESTIMONIA

veterum ecclesiasticorum
scriptorum, de baptis-
mo paruulorum.

Irenæus contra hæreses, lib. 2. cap. 39.

Quis venit (Christus) per semetipsum saluare. Omnes inquam, qui per eum renascuntur in Deum, infantes & paruulos, & pueros, & iuuenes, & seniores.

Floruit sub annū sexagesimū ab ætate Apostolorū, siue excessu Ioan. Apost.

Tertullianus de anima.

Cui hominum non adhærebit spiritus nequam, ab ipsa etiam ianua natiuitatis animas aucupabundus, vel quâ inuitatus tota illa puerperij superstitiōe, &c. adeò nulla fermè natiuitas munda est vtique Ethnicorum. Hinc enim & Apostolus ex sanctificato alterutro sexu sanctos procreari ait, tam ex feminis prærogatiua: quæ ex institutionis disciplina. Ceterum, in-

Floruit sub annū nonagesimū ab excessu Ioan. Aposto.

D. quit;

TESTIMONIA VETER.

quit, immundi nasceretur, quasi designatos tamen sanctitatis, & per hoc etiam salutis intelligi volens fidelium filios, ut huius spei pignora, matrimonio quæ retinenda censuerat, patrocinarentur. Alioqui meminerat Dominicæ definitionis. Nisi quis nascatur ex aqua & spiritu, non introibit in regnum Dei, id est, non erit sanctus. Ita omnis anima usque eo in Adam censetur, donec in Christo recensatur, tamdiu immunda, quamdiu recensatur: peccatrix autem quia immunda, recipiens ignominiam suam ex carnis societate.

Origenes in epist. ad Rom. lib. 5.

In cap. 6.
Natus anno
87. ab
excess. Ioh.
claruit sub
annu 130.

Denique & in lege pro illo qui natus fuerit, iubetur offerri hostia, par turturum, aut duo pulli columbini: ex quibus vnus pro peccato, & alius in holocaustomata, pro quo peccato offertur hic pullus vnus? Nunquid nuper æditus paruulus peccare potuit, & tunc habet peccatum, pro quo hostia iube-

DE BAPT, PARVVL.

iubetur offerri? à quo mundus negatur quis esse, et si vnus diei fuerit vita eius. De hoc ergo etiam David dixisse credendus est illud. Quia in peccato concepit me mater mea. Secundum historiã enim nullũ matris eius declaratur peccatũ, Pro hoc & ecclesia ab Apostolis traditionẽ suscepit, etiã paruulis baptismũ dare, sciebant enim illi quibus mysteriorũ secreta cõmissa sunt diuinorum, quia essent in oĩbus genuinæ sordes peccati, quæ per aquã & spiritum ablui deberent, propter quas etiã corpus ipsum, corpus peccati nominatur.

Idem in Luc. Homil. 14.

Paruuli baptizantur in remissionem peccatorũ, vel quò tẽpore peccauerũt? aut quomodo potest vlla lauacri in paruulis ratio subsistere? nisi iuxta illũ sensum, de quo paulò antè diximus. Nullus mundus à sorde, nec si vnus diei quidem fuerit vita eius super terram, & quia per baptismi

Job. 14.
Quod nũc iuxta Heb. editionẽ legimus.
Quis potest facerẽ mundũ de immundo cõceptũ semine, nõne tu qui solus es, veteres ex Græca editione legunt, quis enim erit mundus à fordibus? ne vnus quidẽ, etiam si vnus diei fuerit vita eius. Aug. lib. 6. cõtra Iulianum.

TESTIMONIA VETER.

Sacramentum, natiuitatis sordes deponuntur, propterea baptizantur & paruuli. Nisi enim quis renatus fuerit ex aqua & spiritu, non poterit intrare in regnum cælorum.

Id. in Leuit. Homil. 8.

Quòd si placet audire quid etiam alij sancti de ista natiuitate senserint, audi Dauid dicentem: In iniquitate conceptus sum, & in peccato concepit me mater mea: ostendens quod quicumque anima in carne nascitur, iniquitatis & peccati sorde polluit, & propterea dictum esse illud. Quia nemo mundus à sorde, nec si vnus diei sit vita eius. Addi his etiam illud potest, vt requiratur quid causæ sit, cum baptisma ecclesiæ in remissionem peccatorum deus, secundum ecclesiæ obseruantiam etiam paruulis baptismum dari, cum vtrique si nihil esset in paruulis, quod ad remissionem deberet, & indulgentiam pertinere, gratia baptismi superflua videretur.

Dio-

DE BAPT. PARVVL.

Dionysius de ecclesiastica hierarchia.

Pucros verò etiam qui nondū diuina mysteria intelligere possunt, diuinę generationis participes fieri, videtur quidem, vt ais, profanis hominibus meritò risu dignum, si eos qui audire non possunt, diuina Pontifices docent, & non intelligētibus frustra eos quę sanctè tradita acceperunt, tradunt: quodq; magis ridiculum est, quasi pro ipsis alij abrenunciationes dicunt, sanctasq; professiones, Pontificia autem sapiētia tua ijs qui in errore versantur, succēdere nō debet, sed religiosè pariter, ac eorū illustrationis doctrinæq; causa amanter respondere ad ea quę obijciunt.

Cyprianus li. 3. epist. 8. ad Fidum presbyterū.

Quantum verò ad causam infantium pertinet, quos dixisti, intra secundum vel tertium diem quo nati sunt, constitutos baptizari non oportere, & considerandam legem esse, circuncisionis antiquæ, vt intra octa-

Si Areopagita ille lit, vixit ætate Pauli Apost, sin post Clementē Alexandrinū, vt minimū centesimo ab excessu Ioannis anno.

Martyrio afficitur anno 158. ab ætate Apostolorum.

TESTIMONIA VETER.

uum diem, eum qui natus est baptizandum & sanctificandum non putares, longè aliud in concilio nostro oïbus visum est. In hoc enim quod tu putabas esse faciendum nemo consensit, sed vniuersi potius iudicauimus, nulli hominum nato misericordiam Dei & gratiam denegandam, Nam cùm Dominus in Euangelio suo dicat: Filius hominis non venit animas hominum perdere, sed saluare, quãtum in nobis est, si fieri potest, nulla anima perdenda est.

Nam Deus vt personam non accipit, sic nec ætatem cùm se omnibus ad cælestis gratiæ consequutionem æqualitate librata, præbeat parem.

Propter quod neminem putamus à gratia consequenda impediendum esse, à lege quæ iam statuta est, nec spiritalem circumcissionem impediri carnali circumcissione debere. Sed omnem omnino hominem admitendum esse ad gratiam Christi, cùm

&

DE BAPT. PARVVL.

& Petrus in actibus Apostolorum loquatur & dicat. Dominus mihi dixit, neminem hominem communem dicendum & immundum. Cæterùm si homines impedire aliud ad consecutionem gratiæ posset, magis adultos & prouectos, & maiores natu possent impedire peccata grauiora. Porrò autem si etiam grauiissimis delictoribus, & in Deum multum antè peccantibus, cùm postea crediderint, remissa peccatorum datur, & à baptismo atque gratia nemo prohibetur, quanto magis prohiberi non debet infans, qui recens natus nil peccauit, nisi quod secundum Adam carnaliter natus, contagium mortis antiquæ prima natiuitate contraxit? qui ad remissionem peccatorum accipiendam, hoc ipso faciliùs accedit, quòd illi remittuntur non propria, sed aliena peccata.

De hoc loco ita August. ad Hiero. Epist. 28.

TESTIMONIA VETER.

Beatus Cyprianus non aliquod decretum condens nouum, sed ecclesie fidem firmissimam seruans, ad corrigendum eos, qui putabant ante octauum diem Natiuitatis non esse baptizandum.

*Gregorius Nazianzenus Theologus in sancti
lauacrum, oratione tertia.*

Claruit
sub annu
270. post
Apost.

Quod si tibi infans est, non surripiat malitia tempus, ex pueritia sanctificetur, ex unguibus spiritui consecretur, tu ob naturae imbecillitate signaculum reuereris? Quam pusillanimis mater & fidei modicæ? At Anna priusquam natus esset Samuel, illum Deo vouit, natumque confestim sacris iniciat, ac in sacra educat stola, non humana formidans, sed Deo credens, &c.

Da infanti Trinitatem magnam & præstantissimam custodiam.

Ibidem.

Sed dicet quispiam, sint hæc de ijs qui baptisma expetere possunt, quid verò

DE BAPT. PARVVL.

verò de infantibus ais, qui neque quid gratia quidue sit pœna cognorunt, num & illos baptizemus? maxime quidem, si periculum quoddam imminet, melius est enim nòdum rationis compotes sanctificari, quàm non signatos & initiatos vita excedere, idq; nobis designat post octauū diem circūcisio illa, quæ figurale fuit signaculum, ac propter irracionales introducta, quemadmodum & propter rationis expertes, postium inunctio illa custodiens primogenita.

*Ioannes Chrysost. Homil. ad Neophitos
sive de baptizatis.*

Benedictus Deus qui facit mirabilia solus, qui facit vniuersa & conuertit vniuersa. Ecce libertatis serenitate Claruit sub annū à temporibus Apost. 300. perfriuuntur, q̄ tenebātur paulò antè captiui: & ciues ecclesiæ sunt, q̄ fuerunt in peregrinationis errore: & iustitiæ in sorte versantur, qui fuerunt in confusione peccati. Nò enim sunt tantum liberi, sed & sancti, non tan-

TESTIMONIA VETER.

tum sancti, sed & iusti, non solum iusti, sed & filij, non solum filij, sed hæredes, non solum hæredes, sed & fratres C H R I S T I, nec tantum fratres Christi, sed cohæredes, non solum cohæredes, sed & membra, non membra tantum, sed & templum, nec tantum templum, sed organa spiritus. Benedictus Deus qui facis mirabilia solus, vides quot sunt baptismatis largitates? sed multis quidem videtur cælestem gratiam in peccatorum tantum remissione consistere. Nos autem honores computauimus decem. Hac de causa & iam infantulos baptizamus, vt non sint coinquinati peccato, vt ijs addatur sanctitas, iustitia, adoptio, hæreditas, fraternitas Christi, vt eius membra sint omnes, vt spiritus habitatio fiat.

Hanc postremam sententiã ita protulerunt Pelagiani. Hac de causa etiã infantiles baptizamus, cum nõ sint coinquinati peccato, &c. qd' de originis pec-

DE BAPT. PARVVL.

peccato intelligebant. Quare Augu-
stinus ipsa Græca verba apposuit, *ὅτι
ὄχι καὶ τὰ παιδία βαπτίζομεν, καὶ τοὶ ἁμαρτωλοὶ
ὄχι ἔχουσι*, quod est latinè. Ideo & in-
fantes baptizamus, quàmuis peccata
non habentes. Vides, inquit, non ab
eo dictū esse, paruulos nō coinqui-
natos esse peccato siue peccatis, sed
non habere peccata, intellige pro-
pria.

Idem Homil. 40. in Genes.

Nostra autē circūcisio, vel baptisma-
tis in q̄. gratia, medicinā habet citra
dolorē & innumera bona nobis ad-
fert, & Spiritus S. gratia nos implet,
& nullum definitum habet tempus,
sicut illic, sed licet & in prima, & in
media, & in vltima ætate, hanc non
manufactam circūcisionem reci-
pere, in qua non sustinetur labor, sed
peccatorū deponuntur onera, & re-
missio inuenitur omniū peccatorū,
quæ per totā vitam gesta sunt. Quip-
pe cū Deus videt grauē nostrā infir-
mita-

TESTIMONIA VETER.

mitatem, & quòd agrotaremus incurabiliter, summaq; indigeremur medicina, ac indicibili misericordia, dispensans nostram salutē, largitus est nobis per lauacrum regenerationis innouationem, vt deposito homine vetere, hoc est, operibus malis, in viā virtutis eamus.

Idem in Psalm. 14.

Qui docet de iustitia & cæteris virtutibus, non debet in finem vitæ suæ suadere hæc acquirere, sed initiò ab ipsis incunabulis, & à teneris vnguis, cum eis versari, eius autē est experientia. Adducit quispiam infantē adhuc vbera sugētem, vt baptizetur, & statim sacerdos exigit infirma ætate pacta conuenta, &c.

Idem, Homil. de Adam & Eua.

Ergo ideo prædicat ecclesia catholica vbiq; diffusa, debere paruulos baptizari, propter originale peccatum, quia filios pcreare ex præcepto Dei venit, cupiditas verò quæ facit filios
pro-

DE BAPT. PARVVL.

procreare, ex pœna peccati venit. Ideoque ille clamabat: sanctissimus, & benè clamabat. In iniquitatibus conceptus sum, & in peccato concepit me mater mea, quia sine peccato nullus hominum concipitur.

Ambrosi. li. 10. Epist. 89. ad Demetriadē uirg.

Huic Adæ peccatum exemplo posteris asserebatur nocuisse, non tranfitu: & quàm illi possibile fuerat non violare mandatum, tam liberum esse unicuiq; declinare delictum. Hinc euacuatio baptismatis paruulorū, qui sola adoptione donari, nullo autem reatu dicerentur absolui, &c. Nō autem frustra Ioannes p̄testatur, & dicit: Ecce agnus ecce qui tollit peccatum mūdi. Nec frustra scriptum est: Nemo mundus à sorde, nec infans cuius vnus diei est vita super terram. Et quis poterit facere mundū de immundo conceptum semine, nōne tu qui solus es? propter quod sicut nunc manet in ecclesia constitutio

De Pelagianis loquitur.

Scriptis claruit sub annum ab Apost. 280.

sal-

TESTIMONIA VETER.

saluatoris dicentis : Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non intrabit in regnum cælorum. Ita sacratissimè erat in lege præcautum, vt natus puer, nisi in die circumcideretur octauo: exterminaretur anima eius de populo suo, nullum in hæreditate Israel habitura consortium. Quæ omnia & multò plura documenta, non tanta cura sacris paginis Spiritus sanctus inseruisset, si talis esset natura in filijs Adam, qualis in ipso est principaliter instituta. Sed quia filius Dei venit, vt solueret opera diaboli. & vt quæreret ac saluaret quod perierat, manifestum est omnes in Adam damnationi obnoxios esse nascendo, nisi in CHRISTO liberati fuerint renascendo. Vnde vigilanter nobis considerandum est : in ipso regenerationis munere quid geratur. Quàmuis enim ad vnum concurrant omnes eiusdem mysterij portiones, aliud tamen est

DE BAPT. PARVVL.

est quod visibiliter agitur: Nec idem est in Sacramento forma, quod virtus, cum forma cum humani mysterij adhibeatur obsequio: virtus autem per diuini operis præstetur effectum. Ad cuius vtique potentiam referendum est: quod dum homo exterior abluatur, mutatur interior, & fit noua creatura de veteri, vasa iræ in vasa misericordiæ transferuntur, & in corpus Christi conuertitur caro peccati. De impijs iusti, de captiuis liberi, de filijs hominum fiunt filij Dei: Qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate viri, neque ex voluntate carnis, sed ex Deo nati sunt.

Ambrosius in Lucam.

Iordanis conuersus est retrorsum, significauit salutaris lauacri futura mysteria, per quæ in primordia naturæ suæ qui baptizati fuerint, paruuli à malitia reformantur.

Hiero.

TESTIMONIA VETER.

Hieron. ad Letam de institutione filie.

Nascitur
ab excessu
B. Ioannis
anno 231.
moritur
302.

Nisi fortè existimas Christianorũ filios, si baptisma non receperint, ipsos tantũ reos esse peccati, & non etiã scelus referri ad eos qui dare noluerint, maximè eo tempore quo cõtradocere non poterãt, qui accepturi erant, sicut è regione salus infantium maiorum lucrum est.

August. de Bapt. cont. Donat. lib. 4. cap. 23.

Natus sub
annum ab
Apost. 254.
mortuus
330.

Quod traditum tenet vniuersitas ecclesiæ, cùm paruuli, infantes baptizantur, qui certè nondum possunt corde credere ad iustitiã, & ore confiteri ad salutem, &c. & tamen nullus Christianorum dixerit eos inaniter baptizari. Etsi quisquam in hac re auctoritatem diuinam quærat, quanquod vniuersa tenet ecclesia, nec cõcilijs institutum, sed semper retentũ est, nõ nisi auctoritate Apostolica traditum rectissimè credimus, tamen veraciter conijcere possumus, quid valeat paruulis baptismi Sacramentum

DE BAPT, PARVVL.

ex circumcissione carnis, quam prior populus accepit, quam priusquã acciperet, iustificatus est Abraham. Sicut Cornelius etiam dono Spiritus sancti priusquã baptizaretur, ditatus est. Dicit tamen Apostolus de ipso Abraham. Signum accepit circumcissionis, signaculum fidei iustitiæ, quia iam corde crediderat, & deputatũ illi erat ad iustitiam: Cur ergo ei præceptum est, vt omnem infantem masculum, octauo die circūcideret, qui nondum poterat corde credere, vt ei deputaretur ad iustitiam, nisi quia & ipsum per semetipsum Sacramētum multum valebat, quod in filio Moyfi per angelum manifestatum est, qui cū adhuc incircūcisus à matre ferretur, præsentis & euidenti periculo vt circumcideretur exactum est, & cū factum esset, depulsa est perniciēs. Sicut ergo in Abraham præcessit fidei iustitia, & accessit circumcissio, signaculum fidei iustitiæ: ita in

E Cor.

TESTIMONIA VETER.

Cornelio præcessit sanctificatio spiritalis, in dono Spiritus sancti, & accessit Sacramentum regenerationis in lauacro baptismi. Et sicut in Isaac, qui octauo suæ natiuitatis die circumcisus est, præcessit signaculum iustitiæ fidei, & quoniam patris fidem imitatus est, secuta est in crescente ipsa iustitia, cuius signaculum in infante præcesserat, ita & in baptizatis infantibus præcedit regenerationis Sacramentum. Etsi Christianam tenuerint pietatem, sequitur in corde conuersio, cuius mysterium præcessit in corpore.

August. de uerb. Apost. Serm. 14.

Inter cætera quæ dicēda videbantur, ad baptismata paruulorum, noster sermo deductus est. Sollicitos autem nos facit non ipsa sententia, iam olim in ecclesia catholica summa auctoritate fundata, sed disputationes quorundam, quæ modò crebrescere, & multorum animos euertere moluntur,

DE BAPT. PARVVL.

untur, &c. Videamus ergo quid ab eis proponatur, quid eos mouet, quoniam & de ipsis, non tam refellendis quàm sanandis cogitare debemus, non ergo quæstio est inter nos & ipsos, vtrum paruuli baptizandi sint, sed de causa quæritur quare baptizandi sint. Baptizandos esse paruulos nemo dubitet, quando nec illi hinc dubitant, qui ex parte aliqua cōtraducunt. Sed nos dicimus eos aliter salutem & vitā æternā non habituros, nisi baptizētur in Christo: illi autem dicunt nō propter salutem, sed propter regnum cælorum.

Ibidem.

Dic mihi obsecro te, paruulis baptizatis CHRISTVS aliquid prodest, an nil prodest? Necessè est vt dicat prodesse, premitur mole matris ecclesiæ. Fortè quidem velent hoc dicere, nam rationes eorum ad hoc vidētur cōpellere, sed auctoritate reprimūtur ecclesiæ, si enim

TESTIMONIA VETER.

dixerint, Christum nil prodesse baptizatis infantibus, nil aliud dicunt, quod superfluè baptizantur infantes, ut autem non superfluè baptizentur, quia hoc dicere non audet, prodesse Christum baptizatis infantibus confitentur. Si prodest baptizatis, quaero quibus prodest, Credentibus, an non credentibus? Sed absit ut ego dicam non credentes infantes. Iam superius disputavi, credit in altero qui peccauit in altero, dicitur credit & valet, & inter fideles baptizatos computatur. Hoc habet auctoritas matris ecclesiae, hoc fundatus veritatis obtinet Canon, contra hoc robur, contra hunc inexpugnabilem murum, quisquis arietat ipse confringitur. Fundata ista res est, ferendus est peccator errans in alijs quaestionibus non diligenter digestis, nondum plena ecclesiae auctoritate firmatis, ibi ferendus est error, non tantum progredi debet, ut & fundamentum ipsum ecclesiae, qua-

DE BAPT. PARVVL.

quater moliatur.

Idem Episto. 89.

Quòd autem dicunt infantē morte præuentum, non baptizatum perire nō posse, quoniam sine peccato nascitur, non hoc dicit Apostolus, & arbitror esse melius vt Apostolo potius q̄ istis credamus. Dicit enim ille Doctor gentium, in quo Christus loquebatur: Per vnum hominem peccatum intrauit in mundū, & per peccatū mors, & ita in omnes homines pertransijt, in quo omnes peccauerunt. Et paulò post dicit: Nam iudicium quidem ex vno delicto in condemnationem, gratia autem ex multis delictis in iustificationem: proinde isti quem fortè inuenerint infantem, non ex illius vnus hominis concupiscentia procreatum, ipsum dicāt illi damnationi non esse obnoxium, nec per Christi gratiam ab illa dānatione esse liberādum. Quid est enim ex vno delicto in condemnationem,

TESTIMONIA VETER.

nisi illo delicto quo deliquit Adam?
Et quid est ex multis delictis in iustificationem, nisi quia Christi gratia non solum illud delictum soluit, quo obstringuntur infantes, ex illo vno homine procreati, sed etiam multa delicta, quæ cum creuerint hoies, addunt malis moribus suis? Tamẽ & illud vnũ, quo est obligata ppago carnalis, quæ ab illo primo hoie originẽ ducit, sufficere dicit ad cõdemnationẽ. Ideo nõ est superfluous baptismus paruulorũ, vt qui per generationẽ illi cõdẽnationi obligati sunt, per regenerationem ab eadem cõdemnatione liberentur. Et sicut non inuenitur homo qui ab eadẽ condẽnatione soluatur, sic nõ inuenitur homo q̄ præter Chrm spiritualiter regeneret. Carnalis autẽ generatio delicto illo vni & damnationi eius obnoxia est: spiritalis verò regeneratio nõ solum illud vnũ pppter quod baptizatur infantes, sed multa delicta facit aboleri, q̄ homines

DE BAPT. PARVVL.

mines malè viuendo, ad illud in quo generati sunt, addiderunt.

Ibidem.

Per vnum hominem peccatum intravit in mundum, &c. vsq; peccauerunt. Sicut ab illo vno homine, sic ab eodem peccato infantes immunes esse non possunt, nisi ab eius reatu, per Christi baptismum resoluantur.

Ambros. de uocat. gent. lib. 2. cap. 8.

Vnde cùm omnes homines velit Deus saluos fieri, quid est quod alienatur à salute perpetua tanta infantium multitudo? totq; in his etatibus hominum millia extra vitam relinquuntur æternã? quasi ad hoc tantũ conditi sunt ab eo (qui neminem odiẽs creauit) vt quia in hunc mundũ cũ peccati carne venerunt: insolubilibus culpæ vincula, sine reatu propriæ actionis inciderent, quid hoc profundius: quid mirabilius esse potest? Neque credi fas est eos qui regenerationis nõ adepti sunt Sacramentũ,

TESTIMONIA VETER.

ad vllum beatorum pertinere confor-
tium. Veruntamen de hac altitudine
discretionis Dei, non conturbabitur
cor nostrū: si firma & stabili fide om-
ne iudicium Dei, iustum esse creda-
mus: nec appetamus habere cognitū
quod voluit esse secretum: vt vbi in-
uestigare non potest, quare ita iudi-
cet: sufficiat scire quis iudicet.

Cū enim consideramus inter pa-
ganos, inter Iudæos, inter hereticos,
inter ipsos catholicos Christianos: q̄
multiplex pereat numerus paruulo-
rum, quos quantum ad proprias per-
tinet volūtates, neq; bonum aliquid
neq; malum constat egisse, discimus
super eos illam manere sententiam,
quā humanum genus præuarica-
tione primi parētis excepit, cuius sen-
tentiæ rigor dum etiā circa tales non
resoluitur, quā magnum illud pec-
catum fuerit, demonstratur. Nemo
enim putaretur non innocens nasci,
nisi etiā talib9 esset noxiū nō renasci,
August.

DE BAPT. PARVVL.

August. de Genes. ad literam. lib. 10. cap. 23.

Consuetudo matris ecclesiæ in baptizandis paruulis, nequaquam spernenda est, neq; vlllo modo superflua deputāda, nec omnino credēda, nisi Apostolica esset traditio. Habet em̄ & illa parua ætas, magnum testimonij pondus, quæ prima pro Christo meruit sanguinem fundere.

Hieron. lib. 3. aduersus Pelag.

Crito. Dic quæso, & me omni libera quæstione, quare infantuli baptizentur? Atticus. Vt eis peccata in baptisate dimittant̄. Crit. Quid enim cōmeruēre peccati. Quisquā ne soluitur non ligatus? Attic. Me interrogas. Respondebit tibi Euāgelica tuba, Doctor gentium, vas aureum in toto orbe resplendens. Regnavit mors ab Adam vsq; ad Moysen, etiam in eos qui non peccauerunt, in similitudinem præuaricationis Adā, qui est forma futuri. Quod si obieceris, dici esse aliquos qui non

TESTIMONIA VETER.

Citat Cy-
prianū ad
Fidū. de in-
fantib. ba-
ptizandis
& August.
ad Marcel-
linum.

peccauerunt, intellige eos illud non
peccasse peccatum, quod peccauit
Adam præuaricādo in paradyso præ-
ceptum Dei. Ceterum omnes hoīes,
aut antiqui propagatoris Adam, aut
suo nomine tenentur obnoxij. Qui
paruulus est, parētis in baptismo vin-
culo soluitur. Qui eius ætatis est, quæ
potest sapere, & alieno & suo, Chri-
sti sanguine liberantur.

Concil. Carthag. 5. cap. 6.

Placuit de infantibus, quoties nō
inueniuntur certissimi testes, qui eos
baptizatos esse sine dubio testentur,
neque ipsi sunt per ætatem idonei,
de traditis sibi Sacramentis respon-
dere, absq; vllō scrupulo illos esse ba-
ptizandos. Simile habes Epist. Leo-
nis Pp̄, ad Leonem Episcopū Rauen-
naten. Hoc titulo de paruulis qui in
captiuitatem venerunt, & baptismū
non reminiscuntur se consecutos.

Ex Epist. Concil. Carthagin,
ad Innoc. Pap.

Par-

DE BAPT. PARVVL.

Paruulos etiam propter salutem, ^{Innocent.}
 quæ per saluatorem Christū datur, ^{hic Ponti-}
 baptizandos negāt, ac sic eos morti- ^{fex Roma-}
 fera doctrina in æternū necant, pro- ^{creatus est}
 mittentes etiam si non baptizentur, ^{sub annū}
 habituros vitam æternam nec perti- ^{ab Apost.}
 nere ad eos, de quibus Dominus ait: ^{300.}
 Venit filius hominis quærere & sal-
 uare quod perierat. Quia inquit
 isti non perierant, nec est quod in eis
 saluetur, vel tanto precio redimatur,
 quia nil est in illis vitiatum, nil tene-
 tur sub diaboli potestate captiuum,
 nec pro eis fusus esse sanguis in remis-
 sionem legitur peccatorum, quanquā
 per baptismum Christi etiam paruu-
 lorum fieri redemptionē, libello suo
 Cælestius in Carthaginiensi ecclesia
 iam confessus est.

ibidem.

Quicumque negat paruulos per
 baptismum Christi à perditione libe-
 rari, & salutem percipere sempiter-
 nam, anathema sit.

August.

TESTIMONIA VETER.

August. & ceteri Episcopi Milcuita.

Concilij ad Inno.

Pueros quoque paruulos, si nullis innouentur Christianæ gratiæ Sacramentis, habituros vitam æternā, nequam præsumptionem contendunt, euacuantes quod dicit Apostolus, Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum.

Concil. Milcuit. cap. 2.

Habitu
est sub In-
nocentio.

Item placuit, vt quicumque paruulos, recentes ab vteris matrum baptizādos, negat aut dicat in remissionē quidem peccatorum eos baptizari, sed nil ex Adam trahere originalis peccati, quod regenerationis lauacro expietur, vnde fit consequens, vt in eis forma baptismatis in remissionē peccatorum, nō vera sed falsa intelligatur, anathema sit, quoniā non aliter intelligendum est quod ait Apostolus: Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines

DE BAPT. PARVVL.

nes pertransijt, in quo omnes peccauerunt, nisi quemadmodum ecclesia Catholica vbiq; diffusa semper intellexit. Propter hanc enim regulam fidei, etiam paruuli, qui nil peccatorū in semetipsis adhuc committere potuerunt, ideo in peccatorum remissionem veraciter baptizantur, vt in eis regeneratione mundetur, quod generatione traxerunt.

Leo Papa ad Episcopum Aquilegiensem.

Ideo etiam paruulos dicunt, si sine baptismo hinc de seculo exierint, non posse damnari, neq; reos in peccato Adę teneri, sed ad regnum Dei, vel ad vitam æternam, sine vlla cunctatiōe venire, cū Apostolus dicat: Per vnum hominem peccatum intrasse in mundū: & per peccatū mortem, & ita in omnē hominē pertransijisse, propter quod & ipsi paruuli baptizantur. A paruulo enim recēns nato, vsque ad decrepitum senē, quamlibet corporis ætatē gerant, sic vt nullus

Creatus est
Episco. Ro
ma. sub an
nū 340. ab
excess. Ioā.
Aposto.

TESTIMONIA VETER.

lus prohibendus est à baptismo . Sed paruuli originali, maiores autem his omnibus moriuntur peccatis , quæcunque malè viuendo addidère ad illud, quòd nascendo traxêre.

HÆc sunt testimonia priscorū Patrū q̄ ad dijudicādā hęc controuersiā de paruulorū baptismo nra ætate à quibusdā infaustis hoīb. excitatā sufficere arbitramur. Nā cū hi oēs quorū testimonia pduximus, continuata ab Apostolis serie, diuersis temporib. & locis ecclesiarū Chri rectorēs & doctores fuerūt, non dubiū est hęc sententiā à singulis tanq̄ vno ore p̄nunciatā, cōmunē esse doctrinā totius ecclesiæ, quā ecclesia ab Apostolis acceptā, ad posteros trāsmisit. Eadē autē disputādi ratione in argumento haud ita dissimili, ante annos cētū supra mille vsus est B. August. aduersus Iulianū Pelagianū . Damnabant enim Pelagiani eā sententiā catholicorū, q̄ afferebāt paruulos nasci peccato

DE BAPT. PARVVL.

cato primi hoīs obligatos, & ob hoc esse sub diabolo, nisi renascantur in Christo. Ad quā sententiā cōfirmandā, & cum ea pugnātem Pelagianū errorē refellendū, cū presentū epīscoporū iudiciū, vt suspectū incusarēt, antecedentiū episcoporū & doctorū ecclesie auctoritatē, quā defugere nullo modo poterant, illis opposuit. Quare q̄ ab illo post enumeratas & explicatas hasce episcoporū sententias dicta sunt, cōuenientissimè huic loco quadrare vidētur. Itaq; nōnulla ex illis adscribere visum fuit.

August. contra Iulianum Pelag. lib. 2.

Proposuimus hīc auctoritatis mōlē sanctorū, qui episcopi ante nos nō solū sermone cū hīc viuerēt, verū etiā scriptis, q̄ posteritati reliquerēt, fidē catholicā strenuè defenderunt, &c. Certè ipse dixisti q̄ oēs iudices ab odio, amicitia, inimicitia, ira, vacuos esse deceat, pauci tales potuerūt iueniri, sed Ambros. aliosq; collegas eius, quos

TESTIMONIA VETER.

quos cum illo commemoravi, tales
 fuisse credendum est, verum etsi ta-
 les non fuerunt in his causis, quas ad
 se delatas & inter partes cognitatas
 cum hic viuerent, suoque iudicio de-
 finierunt, ad hanc tamen causam ta-
 les erant, quando de illa sententias p-
 tulerunt, nullas nobiscum vel vobi-
 scum amicitias attenderunt, vel ini-
 micitias exercuerunt, neque nobis
 neque vobis irati sunt, neque vos ne-
 que nos miserati sunt. QVOD INVE-
 NERVNT IN ECCLESIA, TENVE-
 RVNT: QVOD DIDICERVNT, DO-
 CVERVNT: QVOD A PATRIBVS AC-
 CEPERVNT, FILIIS TRADIDERVNT.
 Nondum vobiscum apud istos iudices
 agebamus, & apud eos acta est causa
 nostra, nec nos nec vos eis noti fuera-
 mus, & eorum pro nobis latas contra
 vos sententias recitamus, nondum vo-
 biscum certabamus, & eis pronunci-
 antibus, vicimus.

Talibus post Apostolos sancta ec-
 clesia

DE BAPT. PARVVL.

clesia plantatoribus, rigatoribus, æ-
 dicatoribus, pastoribus, nutritio-
 ribus creuit. Ideo prophanas voces
 vestræ nouitatis expauit, & cauta ac
 sobria ex admonitione Apostolica,
 ne sicut serpens Euam seduxit astu-
 tia sua, sic & mens eius corrumpere-
 tur à castitate quæ in Christo catho-
 licæ fidei virginitati infidias vestri do-
 gmatis surrepentis exhorruit, & tan-
 quam caput colubri calcauit, ob-
 triuit, abiicit. His igitur eloquijs ac
 tanta auctoritate sanctorum, profe-
 ctò aut sanabimini Dei misericor-
 dia donante, quòd quantum vobis
 optem, videt qui faciat, aut si (quod
 abominor) in eadem quæ vobis vi-
 detur sapientia, & est magna stulti-
 tia, perduraueritis, non vos iudices
 quæsituri estis, vbi causam vestram
 purgetis, sed vbi tot sanctos Docto-
 res egregios atque memorabiles ca-
 tholicæ veritatis accusetis, Ireneum,
 Cyprianum, Gregorium Nazianze-
 F num,

TEST. VET. DE BAPT. PAR.
num, Chrysoſtomum, Ambroſium,
Hieronymum, cæterosque ſocios ac
participes eorum, in ſuper & vniuer-
ſam Chriſti eccleſiam, cui diuinæ
familix dominica cibaria fide-
liter miniſtrantes, ingen-
ti in Domino glo-
ria clarue-
runt.

BREVIS

BREVIS EXPO-
sitio de auctoritate consue-
tudinis vniuersalis bap-
tizando infantium, &
varijs ritibus baptismi
celebrandi.

GEOR. CASSANDRI.

Maximum verò &
præcipuum testimo-
nij & auctoritatis
pondus, huic bap-
tismo paruulorum
accedit, ex consue-
tudine vniuersali &
perpetua, quæ in

hunc vsque diem, per omnes totius
terrarum orbis, quæ extant ecclesias,
extât autem extra Romanam ditio-
nem permultæ, constantissimè reti-
netur. Nam eæ quæ per Græciam,
Asiam, Syriam, Ægyptum atque In-
diam,

EXPOSIT. DE AVCTOR.

diam, adhuc reliquæ sunt ecclesiæ,
 item Ruteni atq; Moscouij, qui Græ-
 corum instituta sequuntur: denique
 Æthiopes, pretiosi Ioannis, quem vo-
 cant, imperio subiecti, hæ omnes, in-
 quam, gentes Christianæ professio-
 nis, quamuis nonnullis opinionibus
 & ritibus inter se disiunctæ sint, tamẽ
 in consuetudine baptizandorum in-
 fantium, omnes iam olim inter se cõ-
 ueniũt, quanquã in Ceremonijs ad-
 ministrandi baptismi, nonnihil discrimi-
 nis est, nam omnes nationes extra
 fines Latinos, quorum ritus cognos-
 cere licuit, statum baptismi diẽ, nisi
 mortis periculo intercedente, hoc
 est à partu quadragesimũ expectant.
 Æthiopes verò in foeminis etiã qua-
 dragesimum, qua de re extat consti-
 tutio Leonis Imperatoris, quam hĩc
 quòd à proposito aliena nõ sit ascri-
 bam. Et sanè de infantibus, eundem
 ad modum constituimus, vt si nõ in-
 quietentur, inimicosque naturæ ca-
 sus

Constitu-
 tione 17.

CONSV. BAPT. INFAN.

si superent, antequàm gratiæ splendore illustrètur, quadragesimus dies expectetur, &c. Si tamen & octauo à partu die, aliquis baptizare volet, neque absurdum fuerit, verùm hæc obtinent, si nulla necessitas quæ mortem minetur, existat : at si periculum aliquod emergat, intra octauum diem sacra lotio peragatur, ne non illuminatus discedat. Quàmuis itaque vt dixi, omnes hæc gentes Ceremonijs quibusdam & obseruationibus inter se variant, morem tamen illum baptizandorum infantium, à maioribus acceptum constanter retinent, de Græcis dubium non est, quin & ipsi Venetijs in ipsorum æde sacra, infantem Græcanico ritu baptizari vidimus. De Ruthenis atque Moscouijs non vsq; adeò à nobis remotis idem constat. Extant & apud nos typis excusi, ritus baptismi Ruthenorum, Armeniorum & Æthiopum, plorum & doctorum virorum studio Latinitate

EXPOSIT. DE AVCTOR.

donati, qui omnes infantes haud se-
 cùs atq; adultos apud ipsos baptizari
 testantur, nisi quòd infantium nomi-
 ne susceptores respondeât. Testatur
 idem de Indis Christianis, qui sunt
 Charranganoræ, nonaginta milliari-
 bus à Calcutio distiti, Iosephus In-
 dus in sua nauigatione. De Æthio-
 picis verò Franciscus Aluares, cuius
 nauigationes & itinera Italica lin-
 gua prostant. Hæc certè manifesto ar-
 gumento sunt, non priuati alicuius
 hominis aut ecclesiæ instituti, sed
 communis & generalis totius eccle-
 siæ moris esse huiusmodi baptismũ.
 Neque enim credibile est, quòd aliæ
 ecclesiæ hanc consuetudinem apud
 se aliquando damnatam, ab alijs ec-
 clesijs mutuauerint, cum etiam in
 rebus indifferentibus, singulæ illæ
 ecclesiæ, in suis & domesticis ritibus
 retinendis, & aliarum ecclesiarum
 ritibus aspernandis, plus satis con-
 stâtes & propè pertinaces sint, quod
 vel

CONSV. BAPT. INFAN.

vel ex eo patet, quòd Græci, quorum fuit præcipua auctoritas, nunquam in hunc vsque diem adduci potuerunt, vt in Azymo consecrando, sanguinem Domini laicis negando, coniugij vsu sacerdotes prohibendo latinis concederent. Quanquam hac in re modestiùs egère Latini, qui re-tenta Catholicæ fidei vnitatè, diuersitatem in his & alijs ritibus in Græcorum ecclesijs tolerarunt, immodestiùs verò, ne dicam impiè aliquàdo Græci & Rutheni, q̄ ob azymi in mysterijs vsu, Latinos execrabantur, & vt Iudaicæ superstitionis affines, Azymitas appellabant. Quin & eò dementiæ ventum est, vt Moscouij Græcorum, à quibus fidem acceperunt instituta sequentes, Romanos non ritè baptizatos existimauerint, eò quòd in aquam non toti immerfi sint, vt traditum est in Canonibus Ioannis Metropolitæ, qui apud ipsos propheta dicitur.

EXPOSIT. DE AVCTOR.

Moscouij
& Græci
hac forma
vruntur,
baptize-
tur seruis
Christi.

Contrà verò Latini, Ruthenos suo & Græcanico ritu baptizatos, quod in verbis baptismi actionem exprimentibus, aliquid discriminis sit, rebaptizandos esse censuerint. Quid istos facturos fuisse putas, si baptismum in infantia susceptum, profanum & nefarium esse iudicassent? At neq; Concilium vllum generale proferri potest, vbi hic infantium baptismus institutus & ecclesijs omnibus mādatus legatur. Restat ergo, quomodo Augustinus cōcludit, vt quod vniuersa tenet ecclesia, nec Concilijs institutum, sed semper retentum est, non nisi auctoritate Apostolica traditum rectissime credatur, & quod est apud Tertullianum, id quod apud omnes vnū inuenitur, non errore receptum, sed prisca & Apostolica traditione acceptum, retentumq; non dubitetur.

Nō autem negamus, vt in reliquis baptismi ritibus, ita etiam in baptizandi tempore, & in eorum qui baptizan-

CONSVE. BAPT. INFAN.

tizantur ætate, varietatem aliquam accidisse, id quod imperitos commovere possit, & à Ménone ad infirmandum infantium baptismum commemoratur. Nam initiò cùm Apostoli iussu mandatoq; Christi prouincias obirét, & ecclesias ex gentibus ad Euangelij communionem accitis passim constituerent, adulti Apostolorum doctrinæ consentientes, nullo temporum aut locorum delectu, statim post fidei professionem, ab Apostolis vel Apostolorum discipulis, baptismi Sacramento in Ecclesiam Christi cooptabantur, quanq̃ eo tēpore, infantes quoq; præsertim ægros per baptismum Christi cōsecrandos, oblatos fuisse credendum est.

Posteà verò per vrbes & prouincias Christiana plebe augescēte, singulis locis certi Episcopi & inspectores, ac curatores fidelis populi attributi sunt. Quare per omnes ferè ecclesias summo consensu receptū est,

EXPOSIT. DE AVCTOR.

vt stas tātūm diebus, hoc est instante nocte Dominicæ resurrectionis & sacrae Pentecostes solēnibus ritibus, in ecclesia tātūm ciuitatis ab Episcopo & presbyteris baptismus administraretur, vt qui per annum ex pagani vel Iudæis prædicatione & exhortatione præfectorum vel piorum hominum adducti, Christo nomen dare statuerant, sub illud tempus in ciuitatem venientes, præceptis huius religionis voce Catechistarū ad hoc institutorum, imbuerentur, quæ institutio Catechismus dicebat, id quod certis quoq; diebus fiebat, qui Scrutiniorum dies vocabantur, ea causa vt pulchrè explicat Rupertus Tuitensis, quia perscrutandum erat in his qui accedebant, ne qua radix amaritudinis subesset, velut fuit in Simone Mago in hæreticis & hæresiarchis quàm plurimis, vt sancta non illis darentur, nisi prius Christiana fides, in mentibus eorum radices altas fixisset.

CONSVE. BAPT. INFAN.

set. Primis itaq; tēporibus, cū quotidie adhuc ex infidelibus ecclesia Christi incrementum acciperet, magna aduulorum hominum, vtriusque sexus multitudo his statis dieb' ad suscipiēdū baptismū in ciuitatē cōfluebat, & inter eos vnā quoq; infantes à fidelibus parētibus offerebantur, ita vt hæc actio tribus ætatum gradibus constaret. Erant primò adulti, qui ætatem haberent, ipsi pro se respondebant: erant & pueri ea ætate, vt ipsi quoq; per se acceptā Catechismi doctrinā, hoc est orationē Dominicā, & Symbolū reddere possint, qui tamen patrinorum quos vocant, seu susceptorū præsidio aliquo opus habebāt, quare cū ad cōfessionem faciendā consisterēt, pedem suum susceptoris pedi imponebant: erant tertio loco infantes & paruuli, q' à susceptoribus dextro brachio gestabantur, & per ora gestantium, solennem illam Satanę abrenuntiationem, & fidei professio-

EXPOSIT. DE AVCTOR.

fectione edebant: extra vero hoc tempus imminente alicunde mortis periculo priuatim tum adultos, tum infantes baptizare fas erat. Hæc ex veterum scriptis & libellis diuinorum officiorum cognoscere licet. Cum iam verò Christiana religio, totas prouincias & nationes cõplecteretur, iamque omnes Christi fidem profiterentur, soli ferè infantes à parentibus fidelibus ad baptismum offerri cœperunt, quapropter observatio illa statutorum dierum necessaria visa nō est, eaque obsolescente, paulatim in omnibus nationibus Christiani nominis, consuetudo quocunque tempore baptizandi tātummodo infantes, quam nūc in ecclesia vsitatam videmus, obtinuit, nisi quòd Æthiopes in hunc vsque diē baptismi officio, sabbatum vel Dominicum diem assignant. Nonnullæ autem ecclesie apud Græcos & Siculos, Epiphaniarum diem huic sacrae actioni dedicabant,
ea

CONSVE. BAPT. INFAN.

ea de causa quòd eo die baptismum
à Ioanne Christus suscepit, quod
studiosè reprehenditur à Leone Ma-
gno Pontifice Romano, affirmante
longè alià fuisse gratiam ac rationē il-
lius baptismi, nec ad eandem perti-
nuisse virtutem, de qua per Sanctum
spiritum renascuntur, de quibus di-
citur, qui nō ex sanguinibus, &c. sed
ex Deo nati sunt. Quòd autē Æthio-
pes Christiani, singulis annis ipso E-
piphaniarum die baptizantur, cum
baptismum non pro Sacramento sa-
lutis, sed pro monumēto tātum bap-
tismi Christi, se habere profitentur.
Illius autem consuetudinis mutatio-
nem, cuius adhuc in Latinorum ec-
clesijs pridie Paschæ & Pentecostes
vestigia retinentur, pulchrè describit
Rupertus Tuitiensis, cuius verba ex Lib. 4. c. 18
libro de diuinis officijs ascribere vi-
sum est. Moris quippe erat olim in
sancta ecclesia, non alio tempore re-
generationis huius celebrare sacra-
men-

EXPOSIT. DE AVCTOR.

mentū, nisi in his quibus fortè superueniente infirmitate vel ægritudine mortis immineret periculum. Cuncta penè ecclesiæ proles, quā per annum verbo prædicationis nouam gignere poterat, instante solennitate paschali, hac die sua nomina dabat, & per sequētes dies vsq; ad ipsam paschæ solennitatem audiens quisq; regulam fidei, vnde & Catechumenus dicitur (Catechumenus namq; auditor interpretatur) lactatus atq; grandescens, tandem plenitudine temporis, postquam luna plena est, plena fide in solennitate sancti baptisterij Symbolum reddens, Christo cōmoriebatur, & conresurgebat. At postquam Christianitas creuit, & sagena illa verbi Dei piscibus impleta est, quæ periculosum erat, tantā multitudinē differre ppter occasiōes mortis, quæ in multitudine hominū multæ sunt, maximè propter turbā infantium, ex Christianis parētibus succrescentiū,
quo

CONSV. BAPT. INFAN.

quorum tenera vita per sæpè leui occasione succiditur, visum est sanctæ ecclesiæ, passim indulgentia baptizandi cõcessa, imò oblata, cūcta anteuenire pericula, baptismi tamè solennitate, vel in paucis cū Dominicæ resurrectione, cui similis est, celebrare. Hactenus ille. Quòd aut̃ ait vel in paucis eã cõsuetudinẽ indicare videtur, q̃ in nōnullis libris diuinorum officiorum memoratur, qua pueri per octauas ante Pascha & Pentecosten nati, ad baptismũ ijs diebus inter solennes illas preces & ceremonias suscipiendum reseruari solebant, quod si hodie quoque obseruaretur, magis ad decorũ harũ ceremoniarum pertinere videretur. Neq; verò adultorũ baptismus in totũ abolutus est, nam in nationibus à Christo alienis, si aliqui ad fidem Christi adducãtur, eos adultos de fide Chri ante institutos prisco more cū liberis & familia baptizari hodie quoq; receptũ est, quod
supe-

EXPOSIT. DE AVCTOR.

superioribus annis, incredibili labore ac extremis periculis à pijs aliquot viris ex ea sodalitate quæ Iesu nomé præfert, magno studio propagandæ religionis Christianæ incitatis, in Insula Bresilia, sinu Persico, Giappone, & alijs Indiæ locis factitatum legimus. Atque hanc varietatem, quæ modò adulti, modò infantes baptizari contigit, olim quoq; in ecclesia Hebræorum, in ministerio circumcisionis accedisse certissimum est. Nā cum primùm circumcisionis præceptum accepisset Abraham, circumciscus est ipse propè centenarius, cum filio Ismahele annos nato xiiij. omnibusq; filijs familias, q; fuere numero cccxviij. q; magna ex parte adultæ & prouectæ fuerunt ætatis. Mox verò è circumciscis nati parentibus, infantes tantummodo circumcidebantur, nisi si quis peregrinus familiæ Abrahæ accessisset. Iosua verò Rempublicam Israël administrante, totam illam
 poste-

CONSVE. BAPT. INFAN.

posteritatē rebellis multitudinis, quę
 totis iā quadraginta annis succreue-
 rat, atque iam in robur militare euase-
 rat, neque præputium posuerat, diui-
 no iussu circūcisam legimus. Republi-
 ca autē Israēlis iam Hierosolymis cō-
 stituta, in peregrinis, & allophylis in
 societatem populi Dei per circūcisio-
 nem cooptādis, summā diligentīā &
 religiosam cāutionē in eo qui huius
 sacrosanctę societatis cādidatus erat,
 instituendo & explorādo, haud aliter
 atq; Christi ecclesia in suis Catechu-
 menis erudiendis facere cōsueuit, ad-
 habitam fuisse traditur. Ac malo hūc
 sanctissimū morem verbis doctissimi
 cuiusdam viri rerū Hebraicarū peritif-
 simi cōmemorare. Vetus, inquit, ec-
 clesia neminē ad fidē adigit æquē ac
 nos, sed allophylon Iudaismo nomen
 daturum, examinarūt primores eccle-
 się, summa cura & diligentia, collatis
 optimē circūstantijs, vt viderēt num
 reuerā id ageret, nū seriō animo pol-
 licita-

EXPOSIT. DE AVCTOR.

licitationibus Dei lege Moyſi cōcluſis fideret. Quòd ſi quando externis cauſis adactum quempiam ad ſimulandum Iudaïſmũ intellexerūt, eum non admiferunt ad circūciſionem, donec certis argumētis reiꝫ; euidētia declaraffet, ſe mente factum meliore. In circūciſione autem ethnicae vitæ licētiam & cōmoda, & ex aduerſo quàm arduũ legis iugũ his verbis exaggerarunt. Haectenus, inquit, fuiſti liber, vt quolibet cibo veſcereris, quouis queque tempore, vt viſum tibi ageres, iã erit & his & his abſtinēdũ, cuſtodiēdum ſabbathũ, non veſtiēdũ duplici, addiderūt & hoc, Iudæos haberi vniuerſo orbi ludibrio, eſſeꝫ; imprimis exoſos, mirũ cur Iudaïſmũ expeteret, tam infeſtum, tam execrabile mũdo: ad quaẽ ſolēnis reſponſio hæc erat. Equidē etſi alienigena cognoſco Deũ, ſcio eum futurũ ſeculum ſolis electis, hoc eſt, Iſraëlitico populo apparaffe, quibus bõno id erit, quòd hic affligatur,

CONSVÉ. BAPT. INFAN.

tur, quò in altero mundo suam felicitatem inaccisam expectèt, cum eis opto esse híc aspernabilis ac miser, vt eorùdem glorię ac diuitiarũ eternarum fiam alibi particeps. Hęc eò libētius posui, vt cōsensus & cōueniētia vtriusq; populi in his cognatis Sacramentis administrādis cōspiciatur. Ne quis verò scrupulus cuiq̃ restet, certum est nōnullos quoq; fideles, olim in liberis suis baptizandis ætatē paulò prouectiorem, q̃ mysteria vtcũq; intelligere & meminisse possit, expectasse, imò & baptismi dilationē & cūctationem, dum periculũ nullum vrgeret, suasisse, vt ex Tertulliano & Gregorio Nazian. manifestum est: nemo tamen vnquã est repertus, qui infantium baptismũ nefariũ duxerit, & non potius imminēte mortis periculo, infantes quoque baptismo Christi renasci & sanctificari necessariũ esse cēsuerit, vt quibus originis labe cōtaminatis, neglecto hoc regenerationis Sacra-

EXPOSIT. DE AVCTOR.

mento ad vitam æternā accessio non fit. Cū igitur mortis imminētē periculo in paruulis baptismū accelerādū oēs semper iudicant, iamq; re ipsa compertū sit ob varios & inopinatos casus tenellam infantiū ætatem, nullo non propemodū momēto mortis periculo expositam, summa prudētia, & religiosa cautione receptū est, vt infantes primo quoq; tempore Christo per baptismi Sacramētū cōsecrētur, & corpori eius inferantur. Quid autē de illis infantibus sentiendum vel sperādū putemus, qui à Sacramēto baptismi, cui iam voluntate & voto parētum destinati sunt, subitæ mortis incursu prohibētur, alibi explicauimus. Atque hæ sunt insignes illæ varietates, quę in ecclesia in baptismi vsu mutatis tēporū cōditionibus acciderūt: in quibus omnibus neq; infantiū baptismi quicquam detrahitur, neq; de vi & vsu huius mysterij aliqua dissensio continetur. Hoc enim ecclesiæ Christi

CONSVE. BAPT. INFAN.

Christi propriū est, q̄ etiā in externa rituum dissimilitudine, internā fidei substantiā integrā simplicemq; cōseruat: hæresis verò sēpè etiam sub inani & vmbatili cōcordiæ specie maximā opinionum dissimilitudinem, inconstantia & falsitatem tegit, id quod in istorū temerario, ne quid grauius dicam, anabaptismo perspicuum est. Nā cū in damnando paruulorum baptismo consentiunt, de salute tamē paruulorum quæ quæstio huic cōiuncta est, non modò non consentanea, sed etiam inter se pugnancia docēt, vt supra ostendimus. Alijs omnem illis ad salutem viam præcludentibus: alijs verò omnes citra vllū discrimen ad Dei regnum admittentibus. Egregium verò illud retingendū ministerium vnde exordium habuerit, consideremus, nempe à damnatione totius ecclesię, quæ non alia tunc membra complectebatur, q̄ quæ ab ipsa infantia huic corpori per baptismū fuere cōnexa.

EXPOSIT. DE AVCTOR.

Qui baptismus cum eorū quidē sententia, prophanus & antichristianus fuerit, non aliud q̄ prophanū & antichristianum corpus hinc conflare potuit. Quare per nouum baptismū nouum Christo corpus formandum, no uaq; sponsa iā viduo & orbo Christo gignenda fuit. Hæc quidem prima & primaria fuit retingendī occasio, sed in hac ipsa retinētionē, ne ipsi quidē eius auctores & ppugnatores, firmā aliquam & constantem opinionē tenuerūt, imò ex ipsa nutatione & cunctatione, malæ conscientiaē notā semper prætulerunt. Nam Hofmannus ipse, qui in hanc Belgicam & inferiorē Germaniā rebaptizandi primus vsum inuexit, mox tamen feruorem illum quem initiò spirabat, deposuit, & amplioris ac diuinius cuiusdā spiritus (quem Pentecostalē vocabat) ex inanibus vanissimi hoīs insomnijs spe & expectatione inflatus, eum ipsum baptismum quem magno conatu molitus

tus

CONSV. BAP. INFAN.

tus erat, vt inchoatum, informē, temporariū, & præparatoriū tantum, penè neglectui habuit: ac Ioānis solū baptisimo cōparauit, imò eò adductus fuit, vt infantium baptismum pro indifferēti habuerit, atq; adeò suis, vt ea de causā ecclesias non turbarent, auctor fuerit. Itaq; nutabat iam anabaptismus, donec Monasterij insigne illud, tribus constans capitibus decretum de Doctrinæ, Baptisimi, & Cœnæ instauratione, sex delectorum virorū, inter quos princeps erat Bernardus Rotmannus, suffragijs confirmatum prodiret: Quod tamen decretū quod ad vsum retinendi potissimum attinet, post Monasteriensem cladem rursus labefactatum, & à Batenburgicis maiora spirātibus neglectum, in præclara illa Synodo Bucholdiana (quò rebus Monasteriensi clade turbatis, ad dissidia inter ipsos orta cōponēda, nōnulli ex varijs Anabaptistarū sectis conuenerant) restitutum, ab Vbbitis

EXPOSIT. DE AVCTOR.

& Mennonitis præcipuè erectū , huc
 vsq; sustinetur. In quo tamē quàm nō
 ipsi sibi fidant, indicio est, q̄ cū Apo-
 stolicis temporibus baptizādi munus
 etiam inferioris ordinis Christianis
 permetteretur, hi nouum istud bapti-
 zandi ministerium ad certos tantū
 viros nouo quodā Apostolico spiritu
 afflatos pertinere arbitrātur. Ex quo
 apparet, homines ipsos tacito quodā
 omnibus Christianis infito sensu ab
 anabaptismo abhorrere, qui sensus
 tanq̄ præstigijs quibusdam & incan-
 tamētis in animis simpliciū vel eximi
 vel hebetari debeat. Hoc etiā fortas-
 sis Catharos illos, inter primos Pēdo
 baptismi damnatores commouit, ex
 quibus nonnulli cū infantium bap-
 tisma facilè in cōtemptum apud suos
 adducerent, non tamen nouū aquæ
 baptismum inducere statim sunt ausi,
 sed ex deprauatis Euangelij verbis ba-
 ptismum quendam ignis commenti
 sunt in hunc ferè modum. Locus ob-
 scurus

CONSVE. BAP. INFAN.

scurus magna vndiq; vi luminarium Eckbertus
 collustrabatur, in cuius medio q̄ ini- aduersus
 tiandus erat, locabatur, cuius vertici Catharos.
 Catharorum antistes libellum impo-
 nebat, & benedictiones quasdam re-
 cirabat, cæteris circumstâtibus & be-
 neprecâtibus: quæ lustratio, cùm in-
 ter ardentia luminaria fieret, baptif-
 mus ignis dicebatur. Quid? quod nō- Hæc docuit
 nulli ex Anabaptistica schola nostra christia-
 hac ætate prodierunt, qui non modò nus Entfel-
 infantium baptisma reprobarunt, ve- der edito li-
 rùm etiam omnia in vniuersum sacra- bello Ger-
 menta, sacrasq; ceremonias, atque ip manico, an-
 sum etiam diuini verbi annuntiandi no 1543.
 munus sustulerūt, & prorsus non esse ac eadē fe-
 vsurpanda docuerunt: vt quæ iā olim rè ante eū
 Antichristi tyrannide prophanata, docuit Ioēs
 violata, atq; oppressa dicant, neque à Buderlinus
 quoquam restitui & reuocari posse, q̄ anno 1530
 non nouo Christi spiritu afflatus, & Nec abhor-
 Apostolicis dotibus instructus & or ret ab his
 natus sit. Quid de Dauide Georgio Sebastian.
 dicam? qui nō contentus Anabapti- Franck.

EXPOSIT. DE AVCTOR.

stica infania, noui dogmatis & longè
 Mahumetanos furores superantis au
 ctor extitit. Is anabaptismū hactenus
 collaudauit, vt illum tamen perfecti
 Spiritus sancti ministerij per Christū
 Dauidē (quo noīe se intelligebat) ful
 gori mox cessurum, & cessaturum di
 ceret. Atq; hinc apparet, q̄ pulchrè no
 stri temporis hæretici, veterum hære
 ticorum ingenia & mores exprimāt:
 vt quæ de illis scripsit Tertullianus,
 uominibus commutatis, de his quos
 nostra tulit etas dicta esse putes. Men
 tior, inquit ille, si non etiam à regulis
 suis variant inter se: dum vnusquisq;
 proinde suo arbitrio modulatur quæ
 accepit. quemadmodum de suo arbi
 trio ea cōposuit ille qui tradidit. Ag
 noscit naturam suam, & originis suæ
 morem profectus rei. Idem licuit Va
 lentinianis, q̄ Valentino, idem Mar
 cionitis, quod Marcioni (ita hodie
 idē licet Muntzeranis quod Muntze
 ro, idē Hofmānicis quod Hofmāno)
 de

CONSVE. BAPT. INFAN.

de arbitrio suo fidē innouare. Deniq;
penitūs inspectę hēreses oēs in multis
cū auctoribus suis dissentiētes depre-
hēdunt. Pleriq; nec Ecclesias habēt,
sine matre, sine sede, orba fide, extor-
res sibi latē vagātur, &c. Hęc Tertull.
Sed iā his hæreticorū nugis recitādis
defatigat⁹ sum, & plura dicere cupien-
tē morbus ꝑhibet, q̄ nec aīo cogitan-
di, nec linguæ loquēdi, nec digito scri-
bēdi facultatē permittit. Hęc tñ suffi-
cere puto, vt intelligāt oēs, q̄ ab hēre-
ticis aduersus ecclesiā cogitant, in ip-
sorū caput recidere: & quā in catholi-
cis scriptoribus varietatē, incōstantiā
& falsitatē frustra querūt, in ipsis ma-
ximē & certissimē deprehēdi. Nō ne-
scimus aut in administratiōe huius di-
uinissimi Sacramēti quædā indecora
& indigna admitti: sed q̄ ad substātiā
ipsam Sacramēti nō pertinet, quę nō
defendimus, sed deflemus. Oro autē
piū Lectorē, vt studiū meū boni cōsu-
lat, & afflictissimam hęc valetudinem
Chro precibus suis commendet.

G. Cassander Lectori.

Libello iam excuso, postquam à
fœuissimis illis doloribus & grauissi-
ma, quæ cōsecuta est, infirmitate nō
nihil respirare licuit, commētariolos
illos relegenti, quædam occurrerunt,
quorū aliqua correctæ & mutata, nō
nulla verò & addita velim, quæ anno-
tata, auctarij loco subijcienda, & re-
cum Typographo communicata, pu-
blicanda duxi.

Quaternione A 3. pag. 2. l. 15. post illud, assume-
retur hæc inferi uelim. Fuere quidē iam olim hæ-
reses quædam, quæ baptismum ab Orthodoxis admi-
nistratum, ut illegitimum iterarunt, in quibus fuere
Arriani & Donatistæ: sed nulla earum baptismum
infantiū incusauit: quin omnes in eo usurpado uni-
uersæ ecclesiæ consuetudinem sunt secutæ. Ab Ar-
rianis fideles populos rebaptizatos fuisse, testatur
Ambrosius oratione in Auxentium de tradendis ba-
pulo. lib. 7. filicis. Pueros uerò ab ips baptizari solere, testis est
11. cap. 18. Theodoretus. Qui memorat Valētis Imperatoris
Tripar. hi. filium, iam tum puerulum, letali morbo correptū,
sto. lib. 7. ipsius iussu ab Arrianis presbyteris baptizatū, mox
cap. 36. expirasse, cui beatus Basilus uitam addixerat, si ab
homine

Eccl. hist.
lib. 4. cap.
19. & Ni-
cepho. lib.
11. cap. 18.
Tripar. hi-
sto. lib. 7.
cap. 36.

homine Orthodoxo baptismum accepisset. Donatistarum impietas in fidelibus ad ipsorum perfidiã uenientibus rebaptizandis, satis nota est. Fuisse autem ab ijs baptizatos paruulos, constat ex concilio **Cap. 24.** Africano, in quo statuitur, ut hi qui apud Donatistas paruuli baptizati sunt, priusquam per ætatem, errorem agnoscere potuerunt, adulti iam & errorem detestantes, in ecclesiæ communitatem recipiantur: & ad Clericatus munus & ecclesiæ ministeriũ admittantur. Ac ne Pelagius quidem, &c.

A 4. fa. 2. lin. 4. sexagesimũ legendũ tricesimũ.

Ibid. lin. 18. hæc inserta uelim. Quanquam Manicheorum & Priscillianistarum (qui iam olim ante annos septingentos in Hispanijs & Gallijs pullularunt) sobolem fuisse ex consanguinitate doctrinæ in plerisque capitibus colligitur. Quæ heresis paulò post non modò per Galliam, sed etiam per inferiorem hanc Germaniã & Rheni ripam dilatata, multorumq; & portentosorum errorum à nouis heresibus, uti fit, accessione facta, Catharorum, seu Catharistarum nomen inuenit: quo nomine & una è tribus Manicheorum factio dicta est. In Gallia uerò, ex loco unde potissimum originem traxit, Albigensium appellationem obtinuit. Hi reliquis erroribus, quos à Manichæis, & Priscillianistis mutuati sunt, hoc insuper addiderunt, ut baptismum paruulorum inutilem esse dicerent, ut qui prodesse nemini queat, qui non & ipse credere, & per seipsum baptismi

August. de
heres.
Catharistæ
Macarij,
Manichæi.

baptismi Sacramentū petere possit, quale nihil Ma-
nichæos & Priscillianistas docuisse legimus. Huius
autem erroris præcipuus auctor, &c.

A 5. fa. 2. li. 18. post illud separantur, hæc inferi
possunt: & in nonnullis articulis, tetrismodò illis
& portentosis, qui à Manichæis prodierant, exce-
ptis, cū Catharis illis cōueniūt, baptismū tamē, &c.

Ibid. li. 22. hoc modo legi uellem, cū sub annum
Domini 1522. Nicolaus Storck, & Thomas Mun-
zerus, hoiēs, ut res ipsa docuit, fanatici & seditio-
si, primi huius erroris semina iecerūt, q̄ postea. et c.

A 6. fa. 1. li. 14. Theodoricus Philippi, adde. Vb
bonis illius frater.

Ib. fa. 2. li. 12. legi potest, Batenburgicis, à Ioanne
Batenburgo post cladem Monasteriensium excita-
tis furoribus, &c.

A 7. fa. 2. li. 18. hæc inferi uelim post illud, possit
intelligi Deus. Hæc certè manifestè refellunt eos,
qui beatum Augustinum sanguinariæ illius senten-
tiæ, quæ miseros homines morbo aliquo peruersæ
& penitius insitæ, opinionis laborantes, excrucians
dos, & igni ferroq; contrucidandos censet, aucto-
rem, uel cōprobatores facere non uerentur. Quam
constat usque ad eò ab his sanguinarijs consilijs ab-
horruisse, ut etiam à facinorosorum Donatistarum
Epist. 158. cæde, temperari uoluerit, propter suam, ut ait, con-
ad Marcel scientiã, & ad Catholicam mansuetudinem cōmen-
linum, dandam; & ita hæreticos quosdam factiosos coere-

ēendos censuerit, ut disertè sanguinem semper &
neccem exceperit, & ita illorum peccata compescen
da monuerit, ut sint quos peccasse pœniteat. Sed ad Donatū
quæ B. Augustini & c. Epist. 127.
procons.

B. fa. 2. li. 18. post interclusus sit. Permoit &
illud iimprimis hominē, ut ipse quoq; fatebatur, tū
quòd nō inquisitoria seueritate, sed Christiana man
suetudine, & charitate secum agi uideret: tū quòd
in mitissimī & clementiss. Principis manus incidis
set, qui nihil sibi ad summā diligentiam reliqui fa
ceret, quòd ipsius simul & corporis & animæ salutē
consuleretur.

B. 8. fa. 2. li. 13. falsi lege falli.

C. 5. fa. 1. li. 10. deceptationē lege disceptationē.

C. 8. pa. 2. li. 1. communem lege commune.

Ibid. li. 9. ad illud, docet Augustinus ad margio
nem ponendum. De Baptis. contra Donatist. lib.
4. cap. 23. uide infra. E. 1. fa. 1. & 2.

D. 4. fa. 2. li. 6. ex Augustini Epistola ad Hieron
nymum, ita supplenda est sententia. Non esse bapti
zandam, non carnem, sed animā dixit esse perden
dam, & mox natum ritè baptizari posse, cum suis
quibusdam coëpiscopis censuit.

D. 6. fa. 1. li. ult. cum Deus uidet lege uidit.

D. 7. li. 7. Epist. 89. lege 84.

E. 4. fa. 1. li. 9. post illud resoluantur. Cupiant
addi hoc testimonium Augustini.

Augustinus in Enchiridio, Cap. 42.

Ipsum

Ipsum est quod in nobis celebratur magnum bap-
 tismatis Sacramentum, ut quicumque ad istam perti-
 nent gratiam, moriantur peccato, sicut ipse pecca-
 to mortuus dicitur, quia mortuus est carni, hoc est,
 peccati similitudini: & uiuant de lauacro renascen-
 do, sicut ipse de sepulchro resurgendo, quamli-
 Cap. 43. bet corporis etatem gerant. A paruulo enim res-
 cens nato, usq; ad decrepitem senem, sicut nullus
 prohibendus est à baptismo, ita nullus est qui non
 peccato moriatur in baptismo. Sed paruuli tantum
 originali, maiores autem etiam his omnibus moriuntur
 peccatis, quæcunq; malè uiuendo addiderunt, ad
 illud quod nascendo traxerunt.

E 6. pa. 2. li. 6. præsumptionē, lege præsumptioē.

E 7. pag. 1. l. 10. post illud, quod generatione tra-
 xerunt, hoc testimonium addi uelim.

Floruit sub
 annum ab
 Apostolis.
 330.

Theodoretus in Epitome diui-
 norum decretorum.

Baptismus non solum donat remissionem ueteris
 peccatorum, sed etiam spem inserit promissionū bono-
 rum, & mortis Dominicæ resurrectionisq; effi-
 cit participes, & doni spiritus largitur participas-
 tionem, & filios Dei reddit, & nō solum filios, sed
 etiam heredes Dei, & cohæredes Christi. Nō enim
 ut dicunt amentes Messaliani, baptismus nouaculam
 imitatur, quæ præcesserunt peccata auferēs, si enim
 hic solus esset baptismi effectus, cur pueros bap-
 tizamus

& amittit
 & amittit

zamus, qui peccatum nondum gusi arunt. Non enim hoc solum pollicetur Sacramentum, sed his etiã maiora & perfectiora. Est enim arra futurorum bonorum & futurae resurrectionis typus, & passionis Domini communicatio, & Dominicae resurrectionis participatio & pallium salutaris, tunica lætitiæ, et stola luminosa, uel potiùs lux ipsa. Quotquot enim in Christum baptizati estis, Christum induistis, &c.

Ibid. li. ult. sic ut, lege sicut.

Ibid. pag. 2. li. 1. In testimonio Leonis ex Epistola 84. cuius posterior pars sumpta est ex August. Enchiridio cap. 43. post illud, à baptismo addendũ. ita nullus est qui nõ peccato moriatur in baptismo, quod scriptoris negligentia omissum fuit.

F 2. pag. 2. li. 18. in fœminis quadragesimum, lege octuagesimum.

F 3. pag. 2. li. 8. De Aethiopicis, lege Aethiopicis.

F 4. pag. 1. li. 6. post illud prohibendo, adde, sanguinem & suffocatum alendo.

Ibid. pag. 2. in initio sic legi cupiam, contra uerò Latini, nonnullis in locis Ruthenas, suo & Græcæ nico ritu baptizatos ad Latinorum instituta se conuertentes, quod in uerbis baptismi actionem exprimentibus, aliquid discriminis sit, rebaptizandos esse, tametsi sub conditione, censuerunt quod tamen in Cœcilio Florentino sub Eugenio, & mox ab Ale-

xandro correctum est, Quid istos, &c.

F 6. pa. 2. li. 6. post illud cognoscere licet, hæc
adijci uelim. De hoc uero promiscuo ex omni ætate
hominum, ad percipiendam his solemnibus diebus
baptismi gratiam congressu, locuples testis est B. Au-
gust. sermo. 4. in octauis Paschæ ad Neophytos ha-
bito. Hodie Octauæ dicuntur infantium, reuelandi
sunt capita corû, quod est indicium libertatis, &c.
Illi pueri, infantes, paruuli, lactentes, maternis ubi-
ribus inherentes, & quantum in eos gratiæ refer-
tur, nescientes, ut ipsi uidetis, quia infantes uocan-
tur, & ipsi habent octauas hodie. Et isti senes, iu-
nes, adolescentuli, omnes infantes, &c. Constat igitur
in hac actione, omnis ætatis fuisse homines, se-
nes, iuuenes, adolescentulos, pueros, paruulos, infan-
tes atq; lactentes, qui omnes infantes ideo diceban-
tur, quod exuto ueteri homine, in nouam infantiam
per aquam & spiritum renascebantur. Quare &
Neophyti, hoc est nupernati dicti sunt.

F 8. pag. 2. li. 12. accedisse, si ge accidisse.

APPENDIX

APPENDIX DE
AVCTORITATE EC-
clesiarum Apostolica-
rum ex Tertul-
liano.

SI verè Tertullianus aduersus hære-
ses omnes præscripsit, verâ & Apo-
stolicam doctrinam, ex doctrina Apo-
stolicarum ecclesiarum, quas vel Apo-
stoli ipsi condiderunt, vel ab ijs pro-
pagatę fuerunt, esse probandam, quis
dubitet hanc doctrinam, quę docet
infantes omnes carnali generatione
perditos, spirituali regeneratione ser-
uari, verè esse Apostolicam, vt quam
apud oēs Apostolicas ecclesias obti-
nuisse firmissimus hic veterum eccle-
siasticorum scriptorum consensus af-
firmat? Locum ipsum Tertulliani in-
signem, & hoc maximè tempore ob-
seruatione dignissimum, vel hic tan-
dem ascribendum putavi.

*Tertullianus de prescriptionibus ad-
uersus Hereticos.*

Christus Iesus dominus noster, quod
esset, quid fuisset, quam Patris volun-
tatem administraret, quid homini a-
gendum determinaret, quoad in ter-
ris agebat, ipse pronuntiabat, siue po-
pulo palam, siue discipulis seorsum.
Ex quibus duodecim præcipuos lateri
suo adlegerat destinatos nationibus
magistros. Itaque vno eorum decusso,
reliquos vndecim regrediens ad Pa-
trem post resurrectionem iussit ire &
docere nationes, tingēdas in patrem
& in filium & Spiritum sanctū, statim
igitur Apostoli, quos hæc appellatio
missos interpretatur, assumpto pro
tertia duodecimo Mathia in locum Iu-
dæ, ex auctoritate prophetiæ, quæ est
in psalmo David, consecuti promissam
vim Spiritus sancti ad virtutes & elo-
quium, primo per Iudæam contestata
fide in Iesum Christū, & ecclesijs in-
stitutis, dehinc in orbem profecti, ean-
dem doctrinam eiusdem fidei natio-
nibus promulgauerunt: & proinde ec-
clesias apud vnamque civitatem con-
dide-

diderunt, à quibus traducem fidei & femina doctrinæ, cæterę exinde ecclesie mutuataę sunt, & quotidie mutuantur vt ecclesie fiant: ac per hoc & ipsæ Apostolicæ deputantur, vt soboles Apostolicarum ecclesiarū. Omne genus ad originem suam censeatur, necesse est. Itaq; tot ac tãtæ ecclesie vna est illa ab Apostolis prima, ex qua omnes. Sic omnes primæ, & omnes Apostolicæ, dum vnã oēs probant vnitatem. Communicatio pacis, & appellatio fraternitatis & conuersatio hospitalitatis, quæ iura nõ alia ratio regit, quàm eiusdem Sacramenti vna traditio. Hanc igitur dirigimus præscriptionem. Si dominus Iesus Christus Apostolos misit ad prædicandū, alios non esse recipiendos prædicatores, quàm quos Christus instituit, quia nec alius Patrem nouit, nisi filius, & cui filius reuelauit, nec alijs videtur reuelasse filius, quàm Apostolis, quos misit ad prædicandum, vtique quod illis reuelauit. Quid autē prædicauerint,

